DE EUSTATHII PROVERBIIS.

DISSERTATIO INAUGURALIS

QUAM

AD SUMMOS IN PHILOSOPHIA HONORES

AB AMPLISSIMO

PHILOSOPHORUM ORDINE LIPSIENSI

RITE IMPETRANDOS

SCRIPSIT

AUGUSTUS HOTOP.

LIPSIAE,

TYPIS B. G. TEUBNERI.

MDCCCLXXXVIII.

PAGINARUM NUMERI SUNT SUPPLEMENTI SEXTI DECIMI ANNALIUM PHILOLOGICORUM.

OTTONI CRUSIO

SACRUM.

§ 1.

Eustathii proverbia a Gottingensibus parum respecta.

Zenobii opus paroemiographicum quali condicione esset traditum codicumque volgatorum conlectiones quo vinculo et inter sese et cum lexicographis cohaererent postquam a viris doctis[1]) ultimo lustro demonstratum est Eustathii archiepiscopi thessalonicensis, qui quantopere proverbiis sit usus quisquis in commentariis eius amplis paululum collocaverit operae facile intelleget, proverbiorum commentariis ad Homeri Iliadem et Odysseam conscriptis admixtorum copiam perscrutari accuratius non inutile esse videatur, cum praesertim Crusius[2]) Eustathium proverbiorum conlectione aliqua anonyma usum esse suspicatus sit.

Quae coniectura probabilis videbatur et quod constat proverbio graeco multo saepius antiquis esse usos scriptores recentiores et quod in Eustathii commentariis proverbia inveniuntur, quae in paroemiographorum conlectionibus frustra requires. Gottingenses autem etsi paroemiographorum graecorum editionem[3]) adnotationibus copiosissimis exornarunt Eustathiumque saepe respiciunt neque raro verba eius ipsa exscribunt, tamen non solum ab incepto alienum putaverunt proverbia Eustathio peculiaria respicere sed ne ea quidem omnia adnotationibus admiscuerunt quae eadem in codicibus volgatis sunt explicata. Qua de causa proverbiorum Eustathii copiosissimorum qualis condicio sit hac dissertatiuncula quam diligentissime possim demonstrare suscepi.

---

1) Warnkross, de paroemiographis capita duo, dissert. Gryphiswald. 1881; Jungblut, quaestionum de paroemiographis pars prior: De Zenobio, dissert. Hal. 1882; Crusius, Analecta critica ad paroemiographos graecos, Lips. 1883; Brachmann, Quaestiones Pseudo-Diogenianeae, in annalium philologic. supplementis 1885 p. 341 sqq.

2) Verhandlungen der 37. Philolog.-Versammlung in Dessau S. 227 f., Mus. Rhen. XXXIX 604 sq., Anal. crit. p. 76[1] et 100.

3) Paroemiographi graeci, edd. E. L. a Leutsch et F. G. Schneidewin. Gottingae Tom. I 1839, Tom. II 1851.

§ 2.

Proverbia ex Athenaeo et Strabone petita.

Litterarum copia admirabilis ut ab Eustathio diligentissime undique carpta in commentarios est comportata ita copias eius paroemiographicas compluribus auctoribus deberi et ipse varios fontes indicans testatur et aliorum scriptorum traditis operibus collatis facillime potest demonstrari. Quorum fontium non infimum locum obtinent Athenaeus et Strabo.

Ex illo sunt petita haec:

Il. Β 625 p. 306, 14 τὰς ἀκάνθας συνάγων, ὡςὰν ἐχινόποδας = Athen. 97 d.

Il. Λ 599 p. 865, 29 Ὄνος λύρας = Athen. 349 c.

Il. Π 702 p. 1082, 27 γλυκὺς ἀγκών = Athen. 515 e.

Ibid. 1082, 36 ἡ παρὰ Σαμίοις λαύρα = Athen. 515 e.

Il. Σ 403 p. 1150, 40 εἶδε πῦρ ἀφύη = Athen. 285 cd.

Il. Τ 166 p. 1178, 1 κεστρεὺς νηστεύει = Athen. 307 c.

Il. Υ 361 p. 1211, 25 μή μοι βαιὼν, κακὸς ἰχθύς = Athen. 288 a.

Il. Φ 388 p. 1242, 41 πολεμίας σάλπιγγος οὐδ᾽ ἐν ὕπνοις ὑπομένων ἀκοῦσαι = Athen. 442 c.

Od. Α 352 p. 1422, 55 Λιβύη ἀεί τι καινὸν θηρίον τίκτει = Athen. 623 f.

Od. Ρ 455 p. 1828, 7 Μυκόνιος ἀνήρ = Athen. 7 f.

Od. Τ 28 p. 1854, 3 ἐπὶ χοίνικος μὴ καθῆσθαι = Athen. 452 e.

Od. Ω 341 p. 1964, 19 σῦκον μετ᾽ ἰχθὺν ὄσπριον μετὰ κρέας et σῦκα φίλ᾽ ὀρνίθεσσι φυτεύειν δ᾽ οὐκ ἐθέλουσιν = Athen. 80 e.

Ex geographo fluxerunt haecce:

Il Β 353 p. 235, 45 coll. c.

Ibid. 499 p. 266, 33 ὅτ᾽ ἂν ἀστράψῃ δι᾽ Ἅρματος = Strab. p. 404.

Ibid. 570 p. 290, 43 Κόρινθος ὀφρύεται καὶ κολαίνεται = Strab. p. 382.

Ibid. p. 290, 34 οὐ παντὸς ἀνδρὸς ἐς Κόρινθον ἔσθ᾽ ὁ πλοῦς = Strab. p. 378.

Ibid. 607 p. 301, 39 εὐδαίμων ὁ Κορίνθιος ἐγὼ δ᾽ εἴην Τεγεάτης = Strab. p. 380.

Ibid. 649 p. 313, 41 ὁ Κρῆς τὴν θάλασσαν = Strab. p. 481.

Od. Α 185 p. 1409, 15 ὁ ἐν Τεμέσῃ ἥρως = Strab. p. 255.

Od. Β 287 p. 1468, 11 Μαλείας δὲ κάμψας, ἐπιλάθου τῶν οἴκαδε = Strab. p. 378.

Od. Ε 267 p. 1534, 54 τοῦ δ᾽ ἄρ᾽ ὁ κωρύκιος ἠκροάζετο = Strab. p. 644.

Od. Ρ 300 p. 1821, 45 coll. c. Dionys. Perieg. 369 Κρότωνος ὑγιέστερος = Strab. p. 262.

§ 3.

Loci e Suetonio Tranquillo et Aristophane Byzantio exscripti.

Praeterea magnam doctrinae Eustathianae partem cum Fresenius (De λέξεων Aristophanearum et Suetoniarum excerptis Byzantinis, Aquis Mattiacis 1875) et Cohnius (De Aristophane Byzantio et Suetonio Tranquillo Eustathi auctoribus, in annalium philologicorum Fleckeis. supplementis anni MDCCCLXXXI) et diligenter et sagaciter ad Suetonium Tranquillum et Aristophanem Byzantium rettulerint ne proverbia quidem a viris doctissimis vindicata grammaticis illis etsi non sunt permulta omittenda putavi.

Ex Aristophane manaverunt haec:

Od. I 222 p. 1625, 35 αἰγὸς ἐπιπρητῆνος ἐρυθροῦ πήρη ἀρίστη (cf. Cohnium l. l. p. 298, 308 et Fresenii indicem[1]) quo locos facile invenies)

Il. E 413 p. 566, 12 ἔνδον γυναικῶν καὶ παρ᾽ οἰκέτας λόγος (cf. Cohnium l. l. p. 312).

Suetonio autem debentur haec:

Il. E 306 p. 550, 2 ἐν κοτύλῃ (cf. Cohnium l. l. p. 355, 367 sq.).

Il. P 389 p. 1111, 22 σκαπέρδαν (ἕλκειν) (cf. Cohn. l. l. p. 355, 365).

Il. C 543 p. 1161, 35 ὀστράκου περιστροφή (cf. Cohn. ibid.).

Od. A 107 p. 1397, 16 ἢ τρὶς ἓξ ἢ τρεῖς κύβους (cf. Cohn. l. l. p. 354 sqq., 359 sq.).

Ibid. p. 1397, 18 ἀεὶ γὰρ εὖ πίπτουσιν οἱ Διὸς κύβοι (cf. Cohn. ibid.).

Ibid. p. 1397, 31 κινεῖν τὸν ἀφ᾽ ἱερᾶς (cf. Cohn. ibid.).

Ibid. p. 1397, 41 Χῖος παραστὰς Κῷον οὐκ ἐάσω (cf. Cohn. ibid.).

Haec fluxerunt e Suetonii historia ludicra. Quae sequuntur ex eiusdem grammatici libro περὶ δυσφήμων λέξεων ἤτοι βλασφημιῶν καὶ πόθεν ἑκάστη inscripto deprompta non tam παροιμίαι quam λέξεις sunt, sed cum plurima eorum a Gottingensibus in proverbiorum appendicem sint recepta aut in Byzantinorum conlectionibus inveniantur hoc quoque loco liceat ea enumerari.

Sunt autem haec:

Il. Z 201 p. 636, 57 Ἀκκώ (cf. Cohn. l. l. p. 351).

Il. I 129 p. 741, 20 sqq. λεσβιάζειν, κιλικίζειν, αἰγυπτιάζειν, κρητίζειν, αἰξωνεύεσθαι, κασαλβάζειν (cf. Cohn. l. l. 332, 339).

Ibid. 525 p. 772, 3 Τελχῖνες (cf. Fresen. l. l. p. 63 sq.).

Il. Λ 572 p. 863, 31 οὔπω μελαμπύγῳ ἐνέτυχες (cf. Cohn. l. l. p. 345).

Il. Ψ 791 p. 1330, 12 Κρόνοι, Ἰαπετοί, Τιθωνοί (cf. Cohn. l. l. p. 337, 352).

---

1) Index Fresenii omnibus in sequentibus locis est inspiciendus.

Od. Β 16 p. 1431, 39 τυφογέρων (cf. Cohn. l. l. p. 335, 337).
Od. Ε 51 p. 1522, 55 λάρις (cf. Cohn. l. l. p. 337, 349).
Ibid. 490 p. 1547, 54 σπερμολόγος (cf. Cohn. l. l. p. 348).
Od. Κ 2 p. 1645, 5 Αἰόλος.
Od. Ρ 224 p. 1818, 20 θαλλοφόρος.
Od. Τ 247 p. 1864, 22 nonnulla disputationis de Eurybato institutae, quo de cf. Fresen. l. l. p. 56 sq., Cohn. l. l. p. 335, 353.
Od. Χ 128 p. 1921, 61 χαλκιδίτις.

§ 4.

De scholiis Homericis.

Praeter ordines allatos una series ad certum fontem referenda e toto proverbiorum Eustathianorum penu facillime potest eximi, de qua ne quaestio de reliquis permultis atque magis minusve similibus instituenda interrumpatur hoc loco quam brevissime potest fieri dicam. Scholiorum enim in Homeri carmina conscriptorum doctrina et copiosa et praeclara Eustathium non raro usum esse cum constet inter omnes, proverbiorum quoque quae continet ex Homeri locis ipsis ducta ex scholiis plurima quamquam in traditis scholiorum reliquiis plerumque desiderantur neque omnino saepe proverbiorum est memoria, ab eo sumpta esse verisimile est. Neque vero omnia sunt revera proverbia, sed quibus Homeri verbis sententia aliqua generalis inerat ea inter viros doctos in proverbii consuetudinem venerant. Eustathius ea proferre solet hac formula utens παροιμιωδῶς ἐπὶ τῶν κτλ. aut δύναται παροιμία εἶναι ἐπὶ τῶν κτλ. Quae ut omnia uno obtutu videas afferre hoc loco liceat. Conferas igitur:

Il. Δ 43 p. 443, 35 ἑκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ, ἔπεσε μὲν εἰς κοινὴν παροιμίαν τὴν ἑκὼν ἀέκων τόδε τι πεποίηκα cf. App. II 51, Coisl. 167, S. s. v.
Ibid. 162 p. 458, 41 σύν τε μεγάλῳ ἀπέτισαν σὺν σφῇσι κεφαλῇσιν cf. D.[1] III 32 adnot.
Il. Ε 287 p. 548, 10 ἤμβροτες οὐδ᾽ ἔτυχες.
Ibid. 619 p. 588, 9 σάκος δ᾽ ἀνεδέξατο πολλά.
Il. Ζ 266 p. 641, 16 ἀνίπτοις χερσίν cf. D. I 43.
Il. Η 193 p. 676, 5 σιγῇ ἐφ᾽ ὑμῶν.
Ibid. 279 p. 680, 54 ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι.
Il. Θ 293 p. 713, 57 σπεύδοντα ὀτρύνεις cf. Ap. XVI 100.
Il. Ι 32 p. 734, 46 πάρ τοι ὁδός.
Ibid. 141 p. 742, 16 οὖθαρ ἀρούρης cf. Mac. VI 56.
Ibid. 378 p. 757, 18 ἐν Καρὸς αἴσῃ cf. App. II 60.
Ibid. 423 p. 760, 45 ὄφρ᾽ ἄλλην φράζωνται ἐν φρεσὶ μῆτιν ἀμείνω cf. D. III 35 adnot.

1) Littera D indicatur Ps.-Diogenianus.

Il. Κ 173 p. 796, 55 νῦν γὰρ δὴ πάντεσσιν ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς.

Ibid. 224 p. 800, 5 σύν τε δύο.

Ibid. 511 p. 821, 52 μή πού τις καὶ Τρῶας ἐγείρῃσι θεός.

Il. Μ 73 p. 893, 12 οὐδ᾽ ἄγγελον ἀπονέεσθαι ἄψορρον, cf. Ps.-Zenob. V 34 adnot.

Il. Ν 809 p. 961, 15 ἄφαρ δέ τε χεῖρες ἀμύνειν εἰσὶ καὶ ἡμῖν.

Il. Ξ 130 p. 972,8 ἐκ βελέων cf. Ps.-Zen. III 89.

Ibid. 332 p. 990, 37 τὰ δὲ προπέφανται ἅπαντα.

Il. Ο 604 p. 1033, 4 ἔγειρε μεμαῶτα παροιμιωδῶς ἔχει κατὰ τὸ σπεύδοντα ὤτρυνεν cf. 713, 57.

Il. Π 22 p. 1043, 29 μὴ νεμέσα.

Ibid. 97 p. 1047, 37. De quattuor versibus suspectis inde ab nonagesimo septimo usque ad centesimum dicit Eustathius: πᾶς τις ἂν μικροψυχῶν ἀράσηται παροιμιωδῶς κατὰ ἐχθρῶν παραφράσας ἢ καὶ παρῳδήσας τὰ Ὁμηρικά.

Ibid. 250 p. 1056, 34 τῷ δ᾽ ἕτερον μὲν ἔδωκε πατὴρ ἕτερον δ᾽ ἀνένευσεν.

Ibid. 831 sqq. p. 1089, 17 σοὶ δὲ φρένας ἄφρονι πεῖθεν.

Il. Ρ 30 p. 1093, 20 ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω cf. Ps.-Zen. II 14.

Ibid. 75 p. 1096, 6 ἀκίχητα διώκων. cf. Plut. Prov. 13.

Ibid. 95 p. 1097, 3 περιστείως᾽ ἕνα πολλοί.

Ibid. 105 p. 1097, 23 κακῶν δέ κε φέρτερον εἴη.

Ibid. 647 p. 1121, 49 ἐν (δὲ) φάει καὶ ὄλεσσον.

Il. Σ 309 p. 1144, 43 ξυνὸς ἐνυάλιος cf. Mac. VI 16.

Ibid. 570 p. 1164, 23 ἔτι ἱστορία καὶ ὅτι τὸ, ἀρχόμενοι Λίνον καὶ λήγοντες καλέουσιν, Ὁμηρικοῦ μὲν ῥητοῦ ἤρτηται τοῦ, ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ᾽ ἄρξομαι (Il. Ι 97). σύμφωνον δὲ ἔχει καὶ τὸ, τί κάλλιον ἀρχομένοις ἢ καταπαυομένοις ἢ τὸ ποθεινότατον παροιμιώδης δὲ οὗτος λόγος. τούτου δὲ ἀνάπαλιν ἔχει παραποιηθὲν ἀστείως ἐξ Ὁμήρου τὸ, ἄρξομαι δ᾽ ἐκ βολβοῖο, τελευτήσω δ᾽ ἐπὶ θύννον.

Il. Τ 301 p. 1185, 34 Πάτροκλον πρόφασιν cf. D. VII 47.

Il. Χ 161 p. 1264, 16 coll. c. p. 1637, 50 et 1925, 52 περὶ ψυχῆς ἔθεον (μάχεσθαι) cf. Ap. XVI 99 c.

Ib. 262 p. 1269, 1 ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστά cf. Ap. XVIII 66 e.

Ibid. 271 p. 1269, 14 coll. c. p. 1388, 33 νῦν δ᾽ ἀθρόα πάντ᾽ ἀποτίσεις.

Ibid. 495 p. 1282, 61 χείλεα μὲν ἐδίηνεν ὑπερῴην δ᾽ οὐκ ἐδίηνεν cf. Ap. XVIII 21 a.

Ibid. 501 p. 1284, 2 μυελὸν ἐσθίειν καὶ θρεμμάτων δημούς (Χ 501 μυελὸν οἶον ἔδεσκε καὶ οἰῶν πίονα δημόν).

Il. Ψ 242 p. 1297, 57 ἐπιμὶξ ἵπποι τε καὶ ἄνδρες.

Ibid. 531 p. 1314, 39 λοῖσθος ἀνὴρ ὤριστος ἐλαύνει μώνυχας ἵππους.

Il Ω 53 p. 1338, 47 κωφὴν γὰρ δὴ γαῖαν ἀεικίζει μενεαίνων.

Ibid. 268 p. 1349, 62 πολλὰ γὰρ χρήσιμα πασσάλων ἠώρηντο, ὡς εἰ Ὀδυσσείᾳ μάλιστα φαίνεται, εἰ καὶ οἱ μεθ' Ὅμηρον τὰ μὴ εὔχρηστα οὕτως αἰωρῆσθαί φασι καθὰ καὶ τὰ ὑπὲρ καπνοῦ, παροιμιωδῶς.

Od. Α 276 p. 1445, 24 παῦροι γάρ τοι παῖδες ὁμοῖοι πατρὶ πέλονται cf. Ap. XIV 13 a.

Od. Δ 528 p. 1507, 62 Ἀγαμεμνόνειος δαὶς ἢ τράπεζα.

Ibid. 754 p. 1516, 52 μηδὲ γέροντα κάκου κεκακωμένον.

Od. Ε 174 p. 1529, 9 κέλεαι σχεδίῃ περάαν μέγα λαῖτμα θαλάσσης.

Od. Θ 299 p. 1598, 60 οὐκέτι φυκτὰ πέλονται cf. 1770, 41,

Ibid. 448 p. 1603, 50 ὁ τοῦ Ὀδυσσέως δεσμός.

Ibid. 492 p. 1606, 53 ἀλλ' ἄγε δὴ μετάβηθι καὶ ἄλλον κόσμον ἄεισον.

Od. Ι 106 p. 1617, 50 ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα φύεσθαι πάντα τοῖς εὐδαιμονοῦσιν cf. Strabo XI 502. D I 18. Ap. II 15.

Ibid. 369 p. 1634, 34 Οὖτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι μετὰ οἷς ἑτάροισι τοὺς δ' ἄλλους πρόσθεν· τὸ δέ τοι ξεινήιον ἔσται.

Od. Κ 42 p. 1647, 10 κενεὰς χεῖρας ἔχειν et βουλὴ δὲ κακὴ νίκησε.

Od. Λ 54 p. 1673, 19 ἐπεὶ πόνος ἄλλος ἔπειγε et μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι.

Od. Λ 329 p. 1689, 26 ἀλλὰ καὶ ὥρη εὕδειν.

Od. Ξ 214 p. 1758, 41 ἐκ καλάμης εἶναι.

Ibid. 228 p. 1760, 1 ἄλλος γάρ τ' ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρπεται ἔργοις.

Od. Ο 488 p. 1789, 12 παρὰ καὶ κακῷ ἐσθλὸν ἔθηκεν.

Od. Π 23 p. 1792, 52 ἦλθες Τηλέμαχε γλυκερὸν φάος.

Ibid. 35 p. 1793, 41 κακὰ ἀράχνια ἔχειν κείμενον.

Ibid. 147 p. 1797, 25 ἄλγιον οὐ γὰρ τῷ δεῖνι τάδε ἐλυσιτέλησεν.

Ibid. 181 p. 1799, 2 ἀλλοῖός μοι ξεῖνε φάνης νέον ἠὲ πάροιθεν et ἄλλα δὲ εἵματ' ἔχεις καί τοι χρὼς οὐκέθ' ὁμοῖος.

Ibid. 187 p. 1799, 8 οὔ τί(ς) τοι θεός εἰμι.

Ibid. 288 p. 1802, 56 ἐκ καπνοῦ κατέθηκα cf. App. III 44 adn.

Od. Ρ 455 p. 1827, 57 οὐδ' ἅλα δοίης cf. Ps.-Zen. III 42. Hes. s. v.

Od. Σ 99 p. 1839, 30 γέλῳ ἔκθανον.

Ibid. 149 p. 1841, 38 οὐ γὰρ ἀναιμωτί γε διακρινέεσθαι οἴω.

Od. Τ 163 p. 1859, 16 οὐ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐσσι παλαιφάτου οὐδ' ἀπὸ πέτρης, quo de vide infra.

Ibid. 547 p. 1876, 59 οὐκ ὄναρ, ἀλλ' ὕπαρ ἐσθλόν.

Od. Υ 6 p. 1880, 53 στῆθος δὲ πλήξας κραδίην ἠνίπαπε μύθῳ.

Ibid. 302 p. 1893, 5 μείδησε δὲ θυμῷ σαρδάνιον μάλα τοῖον cf. Ps.-Zen. V 85.

Ibid. 347 p. 1895, 17 γναθμοῖϲ γελᾶν ἀλλοτρίοιϲ.
Ibid. 377 p. 1896, 43 ἄχθοϲ ἀρούρηϲ cf. 742, 16.
Od. Φ 367 p. 1913, 14 οὐκ εὖ πᾶϲι πιθήϲειϲ.
Ibid. 424 p. 1915, 48 οὐδέ τι ϲκοποῦ ἤμβροτεν.
Od. Χ 33 p. 1918, 4 ὀλέθρου πείρατ᾽ ἐφῆπται cf. D. VI 96.
Ibid. 156 p. 1922, 22 τῶν δὲ ϲκοπὸϲ ἦεν ἀμείνων.
Ibid. 285 sqq. p. 1926, 62 τοῦτό τοι ἀντὶ ποδὸϲ ξεινήιον.
Ibid. Κυκλώπειοϲ δωρεά.
Ibid. αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητιϲ Ὀδυϲϲεύϲ, quo de loco infra disseretur.

Od. Ψ 103 p. 1940, 1 ϲοὶ δ᾽ αἰεὶ κραδίη ϲτερεωτέρη ἐϲτὶ λίθοιο.

Ibid. 248 p. 1947, 29 οὐ γάρ πω πάντων ἐπὶ πείρατ᾽ ἀέθλων ἤλθομεν, ἀλλ᾽ ἔτ᾽ ὄπιϲθεν ἀμέτρητοϲ πόνοϲ ἔϲται πολλὸϲ καὶ χαλεπόϲ, τὸν ἐμὲ χρὴ πάντα τελέϲϲαι.

Od. Ω 303 p. 1959, 11 τὰ δῶρα τοῦ ἐξ Ἀλύβαντοϲ ξένου.

Locorum exscriptorum nonnulli quos proverbialiter adhiberi posse Eustathius quasi timide atque dubitanter dicit fortasse Eustathii sunt ipsius, ut Il. Ε 619 p. 588, 8 ὅρα δὲ τὸ καίριον καὶ τὴν ϲυντομίαν τὸ ἐπιφωνηματικὸν τοῦ, ϲάκοϲ δ᾽ ἀνεδέξατο πολλά. — εἴποι δ᾽ ἄν τιϲ αὐτὸ παροιμιωδῶϲ καὶ ἐπὶ τοῦ πολλὰ δυϲχερῆ ὑπομείναντοϲ, Od. Δ 528 p. 1507, 62 .... εἰϲ δὲ τὴν δαῖτα ἣν ὁ Αἴγιϲθοϲ πένεται ὅ ἐϲτιν ἐνεργεῖ ἐλλοχῶν τῷ Ἀγαμέμνονι, ἔϲτιν εἰπεῖν ὡϲ καὶ τοῦτο λεχθείη ἂν Ἀγαμεμνόνειοϲ δαὶϲ ἢ τράπεζα παροιμιακῶϲ ἐπὶ τῶν ἐπ᾽ ὀλέθρῳ εὐωχουμένων (cf. Ps.-Zen. I 13), Od. Ε 174 p. 1529, 9 ὅτι τὸ κέλεαι ϲχεδίῃ περάαν μέγα λαῖτμα θαλάϲϲηϲ εἴποι ἄν τιϲ παροιμιακῶϲ ὅτε μακρῷ λόγῳ μεγάλα τινὰ διελθεῖν βούλεται, alii cf. p. 1799, 2, p. 1799, 8, p. 1959, 11.

§ 5.

Zenobius Athous codicesque volgati cum Eustathio conlati.

Codicum volgatorum conlectiones et Pseudo-Zenobianam et Ps.-Diogenianeam Bodleianique[1]) codicis locupletissimam nec non byzantinas a Ps.-Diogenianeis codicibus pendentes, cum aliam nimirum conlectionem alio modo per saecula interpolatorum manus tetigerint, ad eundem fontem i. e. ad Zenobii paroemiographi tres proverbiorum conlectiones duabus aliis conlectionibus coniunctas referendas esse cum Crusius[2]) et Brachmannus[2]) luculente docuerint, in Eustathii proverbia incertae originis inquirenti primum sine dubio necesse est investigare utrum Eustathius ipse aliquo modo a Zenobio ipso aut ab ipsis codicibus volgatis pendeat necne.

Eustathio enim proverbiorum conlectiones aliquas notas fuisse sine ullo dubio e verbis eius elucet ad Il. Β 595 p. 298, 2 ἰϲτέον

1) ed. Gaisford: Paroemiographi Graeci Oxonii 1836 p. 1—120.
2) cf. l. l.

δὲ ὅτι καὶ Ἄμυρίς τις εὕρηται δίχα τοῦ Θ΄ ἐν ταῖς τῶν παροιμιῶν ἀναγραφαῖς εἴτε μουσικὸς εἴτε καὶ ἑτεροῖος, et ad Il. Θ 331, p. 715, 60 Ὁ δὲ ῥηθεὶς Ὁμηρικὸς λόγος προσφυής ποτε παρῳδηθῆναι καὶ εἰς ἁπλῶς φιλικὴν ἐπικουρίαν, ἐφ᾽ οἷς οἰκεῖον καὶ τὸ παροιμιῶδες, γόνυ κνήμης ἔγγιον, ὥς φασιν οἱ τὰς παροιμίας ἀναγραψάμενοι, quibus locis dolemus quod, quorum sint illae conlectiones, Eustathius reticet. Zenobii autem proverbia nullo loco commemorat neque omnino proverbiis Zenobii paroemiographi neque volgatis codicibus eam ob rem usus esse mihi videtur quod cum non pauca proverbia Eustathiana aliis explicationibus sunt instructa atque in Zenobii aut in codicum volgatorum conlectionibus permultaque explicatione inlustrata proverbia in eius commentariis inveniuntur, quae in illis conlectionibus desiderantur tum proverbiorum 'ad Aegyptios potissimum inque primis Alexandrinos spectantium' (cf. Crusium l. l. p. 11 sqq), quae commemorandi non raro data erat occasio, quattuor tantum in Eustathii commentariis feruntur. Quorum quattuor unum ἧλιξ ἥλικα τέρπει sine explicatione legitur triaque reliqua[1]) alio e fonte atque e conlectionibus volgatis fluxisse infra demonstrabitur.

Commode ut possis cognoscere quantopere proverbiorum Eustathianorum explicationes[2]) a Zenobii codicumque volgatorum explicationibus differant hanc tibi tabulam offero:

1) Sunt haec: Βελλεροφόντης καθ᾽ ἑαυτοῦ γράμματα, μερὶς οὐ πνίξ, Τελχῖνες (quo de cf. p. 253).

2) Proverbia Eustathio peculiaria eaque quae quidem explicatione a Zenobii et codicum volgatorum proverbiis discrepant sed tamen e certo auctore sunt sumpta hoc nimirum loco non respiciuntur.

Eustath.	Ps.-Zenob. (Paris.)	Bodleian.	Ps.-Diogen.	Mill. Athous.
Il. A 206 p 87, 45. ἡ δὲ περὶ γλαυκὸς παροιμία ἡ λέγουσα, γλαῦξ εἰς Ἀθήνας, ἐμφαίνει μὲν καθ' ἱστορίαν καὶ αὐτὴ φίλον εἶναι πτηνὸν Ἀθηνᾷ τὴν γλαῦκα· λαμβάνεται δὲ ἢ ἐπὶ τῶν συμβαλλόντων ἔνθα μὴ χρεία συμβολῆς ἢ ἐπὶ τῶν θαμιζόντων ἔνθα πολὺ τοιοῦτον πλῆθος. οἱ δὲ παλαιοί φασι καὶ ὅτι τὸ γλαῦκα Ἀθήναζε ἁρμόττει ἐπὶ τῶν ἄλλοθεν μάτην τὰ πλεονάζοντα ὡς σπάνιά τινα ἐμπορευομένων, ὃ καὶ εἶναι ὅμοιον τῷ πύξον εἰς Κύτωρον ἤγαγες, ἢ ἰχθὺν εἰς Ἑλλήσποντον.	III, 6. γλαῦξ εἰς Ἀθήνας: ἐπὶ τῶν ἀχρήστους ἐμπορίας ἀγόντων, ἐπειδὴ τὸ ζῶον πάνυ ἐπιχωριάζει τοῖς Ἀθηναίοις.	276. Γλαῦκα εἰς Ἀθήνας: ἐπὶ τῶν ἀχρήστους ἐμπορίας ἀγόντων ἐπειδὴ πάνυ ἐπιχωριάζει τοῖς Ἀθηναίοις τὸ ζῶον.	III, 81. Γλαῦξ εἰς Ἀθήνας: ἐπὶ τῶν ἀχρήστους ἐμπορίας ἀγόντων. Ἐπειδὴ μάλιστα τοῦτο τὸ ζῶον ἐκεῖ ἐπιχωριάζον τυγχάνει.	
Il. B 449 p. 252, 25. Ἐντεῦθεν καὶ παροιμία τό, βοῦν ἐπὶ γλώττης φέρει, ἤγουν δῶρα λαβὼν σιωπᾷ.	II, 70. Βοῦς ἐπὶ γλώττης: παροιμία ἐπὶ τῶν μὴ δυναμένων παῤῥησιάζεσθαι, ἤτοι διὰ τὸ ἄφωνον τοῦ ζώου, ἢ διὰ τὸ τῶν Ἀθηναίων τὸ νόμισμα ἔχειν βοῦν ἐγκεχαραγμένον· ὅπερ ἐκτίνειν ἔδει τοὺς πέρα τοῦ δέοντος παῤῥησιαζομένους.	221. Βοῦς ἐπὶ γλώσσης: παροιμία ἐπὶ τῶν μὴ δυναμένων παῤῥησιάζεσθαι, ἤτοι διὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ζώου, ἢ διὰ τὸ τῶν Ἀθηναίων τὸ νόμισμα βοῦν ἔχειν ἐγκεχαραγμένον, ὅπερ ἐκτίνειν τοὺς πέρα τοῦ δέοντος παῤῥησιαζομένους.	III, 48. Βοῦς ἐπὶ γλώσσης, ἐπὶ τῶν μὴ δυναμένων παῤῥησιάζεσθαι. Διὰ τὸ τῶν Ἀθηναίων τὸ νόμισμα βοῦν ἔχειν· οἱ γὰρ δωροδοκούμενοι ἀφωνίᾳ κεκράτηνται.	

Eustath.	Ps.-Zenob.	Bodleian.	Ps.-Diogen.	Mill. Athous.
Il. B 561 p. 287, 13. τῆς δὲ Τροιζῆνος ταύτης λιμὴν ᾄδεται ὁ Πώγων, ὅθεν ἐπὶ τῶν ἀτρίχων τὸ γένειον καὶ ψευδομένων τὸν ἀνδρικὸν πώγωνα λέγεται παροιμιωδῶς τὸ, πλεύςειας εἰς Τροιζῆνα.		400. Εἰς Τροιζῆνα δεῖ ϲε βαδίζειν: ἐπὶ τῶν κακογενειῶν καὶ ϲπανοπωγώνων εἴρηται. Πώγων γάρ ἐϲτι λιμὴν Τροιζήνιος. Ἐπιϲκώπτοντες οὖν τοὺς κακογενείους ἔλεγον 'βάδιζε εἰς Τροιζῆνα'.		II, 28. Εἰς Τροιζῆνα δεῖ βαδίζειν: ἐπὶ τῶν κακογενειῶν εἴρηται ἡ παροιμία. Πωγὼν γάρ ἐϲτι λιμὴν Τροιζῆνος. Ἐπιϲκώπτοντες κτλ. = Bodl.
Il. B 607 p. 301, 36. εὐδαίμων δὲ ὁ Τεγεατικὸς τόπος· διὸ καὶ παροιμία ἐντεῦθεν, εὐδαίμων ὁ Κορίνθιος, ἐγὼ δ' εἴην Τεγεάτης. τῷ μέντοι γεωγράφῳ ἀρέϲκει Τενεάτης ἐνταῦθα γράφεϲθαι ἀπὸ Τενέας κώμης κτλ.	III, 96. Εὐδαίμων ὁ Κόρινθος, ἐγὼ δ' εἴην Τενεάτης: κώμη ἐϲτὶ πληϲίον τῆς Κορίνθου Τενέα, κατάφυτος. Ὡς οὖν τῶν ἐν τῇ κώμῃ ὁμολογούντων μὲν Κόρινθον εἶναι εὐδαίμονα, αἱρουμένων δὲ ἧττονα κώμην ἔχειν, οὕτως εἴρηται.			III, 5. Εὐδαίμων ὁ Κορίνθιος: ἐγὼ δ' εἴην Τενεάτης, κώμη ἐϲτὶ πληϲίον Κορίνθου κατάφυτος. Ὡς οὖν κτλ. = Zenob. οὕτως εἴρηται. Μέμνηται αὐτῆς Χρύϲιππος.
Il. B 637 p. 310. 1. καὶ πυγὴν δὲ ἀγροῦ παροιμιακῶς ἐλάληϲε, μετενεγκοῦϲα ἐκ τῆς ϲαρκικῆς πυγῆς, ὅ τινες μὲν ἐνόηϲαν ἀντὶ τοῦ τὸ πιότατον τοῦ ἀγροῦ κατὰ τὸ, οὖθαρ ἀρούρης· ἕτεροι δὲ παροιμιακῶς ἐξελάβοντο ἐπὶ τῶν μὴ μόνον		15. Ἀγροῦ πυγή: ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν λιπαρῶς προϲκειμένων. μεταφορικῶς ἀπὸ τῶν ὀρνέων. μαλακώτατα γὰρ τὰ πρὸς τῇ πυγῇ τῶν ὀρνέων.		

ἀγρῷ ἀλλ' ἁπλῶς ᾡτινιοῦν προσκαθημένων λιπαρῶς, ἄλλοι δὲ ἐπὶ τῶν σφόδρα ἀγροίκων.			
Il. B 828 p. 355, 24.	I, 30.	33.	I, 54.
γράφει οὖν Ἀντίμαχος οὕτω ἔστι δέ τις Νέμεσις, μεγάλη θεός, ἣ τάδε πάντα πρὸς μακάρων ἔλαχε, βωμὸν δέ οἱ εἵσατο, ἤγουν ἵδρυσε, πρῶτος Ἄδρηστος ποταμοῖο περὶ ῥόον Αἰσήποιο· ἔνθα τετίμηταί τε καὶ Ἀδρήστεια καλεῖται. Καὶ οὕτω μὲν καὶ ὁ γεωγράφος· ἕτεροι δὲ οὐκ ἰδίᾳ μὲν Ἀδρήστειάν φασιν, ἰδίᾳ δὲ Νέμεσιν, οὐδὲ Ἄδρηστον τοῦτον οἴδασιν αἴτιον τοῦ τῆς Ἀδρηστείας ταύτης ὀνόματος, ἀλλὰ Νέμεσιν Ἀδράστειαν λέγοντες Ἄδραστον αἰτιῶνται τῆς παροιμίας ταύτης, ὃν Σικυῶνι πρῶτα ἐμβασιλεύειν ὁ ποιητὴς πρὸ τούτου ἱστόρησε, καὶ τὴν μὲν Νέμεσιν ὡς εἰς κύριον τιθέασιν ὄνομα, τὴν δὲ Ἀδράστειαν ὡς εἰς ἐπίθετον, καὶ βούλονιαι εἶναι	Ἀδράστεια νέμεσις: ἀπὸ Ἀδράστου· τάττεται δὲ ἐπὶ τῶν πρότερον μὲν εὐδαιμονησάντων, ὕστερον δὲ δυστυχησάντων. Ἐτεοκλῆς γὰρ καὶ Πολυνείκης μετὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἰδίου πατρὸς Οἰδίποδος τὴν βασιλείαν Θηβῶν παραλαβόντες κτλ.	Ἀδράστεια νέμεσις: τάττεται ἐπὶ τῶν πρότερον εὐδοκιμησάντων. Τῶν γὰρ συγγόνων ἐπιστρατευσάντων Θήβαις μόνος Αἰγιαλεὺς ἀπώλετο Ἀδράστου παῖς.	Ἀδράστεια νέμεσις: ἐπὶ τῶν πρότερον δοκησάντων μὲν προβήσεσθαι τὸ πρᾶγμα καλῶς, ἀποσφαλέντων δέ. ἀπὸ Ἀδράστου τοῦ † Θήβαις στρατεύσαντος καὶ μεγάλως σφαλέντος. Τὸ αὐτὸ καί, Καδμεία νίκη.

Eustath.	Ps.-Zenob.	Bodleian.	Ps.-Diogen.	Athous.
ἀδράστειαν τὴν οἰκονομηcαμένην παραδόξωc τὰ κατὰ τὸν τοιοῦτον Ἄδραcτον, οὗ μόνου τῶν ἡγεμόνων διαcωθέντοc ἐκ τοῦ Θηβαϊκοῦ πολέμου ἐνεμέcηcε τὸ θεῖον. Καὶ γοῦν ἐν τοῖc Ἐπιγόνοιc τῶν ἐν Θήβαιc πεcόντων ἀρχηγῶν Διομήδηc μὲν καὶ Cθένελοc καὶ οἱ λοιποὶ περιεγένοντο, μόνοc δὲ ὁ ἐξ Ἀδράcτου πέπτωκε, καὶ οὕτω κατά τι δίκαιον ἀνιcώθη τὸ δοκοῦν ἐκεῖ ἐλλελεῖφθαι πρὸc τῆc Νεμέcεωc καὶ ἐκλήθη αὕτη ἐντεῦθεν Ἀδράcτεια. ἕτεροι δὲ τὴν Νέμεcιν Ἀδράcτειαν εἶπον καλεῖcθαι διὰ τὸ τῆc θείαc δίκηc ἀναπόδραcτον, ἤτοι ἄφυκτον. Παυcανίαc δέ φηcιν ὅτι κτλ.				
Il. Z 169 p. 633, 55. ἐκ τούτων δὲ καὶ παροιμία παρέξεται ὕcτερον τὸ, Βελλεροφόντηc καθ' ἑαυτοῦ γράμματα, ἐπὶ τῶν τοιαῦτά που ἀγγελλόντων, ἐξ ὧν βλάπτονται.	II, 87. Βελλεροφόντηc τὰ γράμματα: Βελλεροφόντηc ἀνελὼν Βέλλερον, ἤ, ὥc τινέc φαcι, Πείρην κτλ.			

Il. Z 169 p. 633, 58. γραμμαῖς ἔπαιζον οἱ κυβεύοντες, ὧν μία τις μέση γραμμή, ὠνομάζετο ἱερά, ἐπειδὴ ὁ ἡττώμενος ἐπ' ἐςχάτην αὐτὴν ἵετο. ὅθεν καὶ παροιμία, κινεῖν τὸν ἀφ' ἱερᾶς ἐπὶ τῶν ἐν ἀπογνώςει δεομένων βοηθείας ἐςχάτης. χρῆςις δὲ ταύτης καὶ παρὰ Cώφρονι ἐν τῷ κινήcω δ' ἤδη καὶ τὸν ἀφ' ἱερᾶς· ἔνθα λείπει τὸ πεccὸν ἢ λίθον. Ἀλκαῖος οὖν ἐκ πλήρους ἔφη τὸ, κινήcας τὸν πήρας πυκινὸν λίθον, κωμικευcάμενος κτλ.		522. Κινήcω τὸν ἀφ' ἱερᾶς: αὕτη ἐπὶ τῶν τὴν ἐςχάτην βοήθειαν κινούντων.	V, 41. Κινήcω τὸν ἀφ' ἱερᾶς: ἐπὶ τῶν τὰ ἔςχατα κινδυνευόντων.	
Il K 531 p. 822, 17. Eustathius postquam narrationem Hesychio auctore ex Iliade parva depromptam attulit pergit: ὅθεν καὶ παροιμία διεδόθη τὸ, Διομήδειος ἀνάγκη, ἐπὶ τῶν βίᾳ ἐγχειρούντων ἔργοις, καὶ μάλιcτα ὅτε τις ἁλοὺς ἐπίβουλος βίαν πάςχῃ ἐνεργεῖν τι τῶν μὴ θελητῶν. καίτοι τινὲς τὴν τοιαύτην παροιμίαν ἀπὸ τοῦ	III, 8. Διομήδειος ἀνάγκη: ἐπὶ τῶν κατὰ ἀνάγκην τινὰ πραττόντων. Μέμνηται αὐτῆς Ἀριστοφάνης ἐν Βατράχοις. "Ὅτε γὰρ λαβόντες τὸ Παλλάδιον κτλ.	338. Διομήδειος ἀνάγκη: = Z. — ἐν Βατράχοις. Διομήδους γὰρ μετὰ Ὀδυςςέως κομίζοντος τὸ Παλλάδιον κτλ.		I, 57. Διομήδειος ἀνάγκη: ἐπὶ τῶν κατὰ ἀνάγκην τι πραττόντων εἴρηται ἡ παροιμία. Μέμνηται δὲ αὐτῆς Ἀριστοφάνης ἐν Βατράχοις. "Ὅτε γὰρ λαμβάνοντες τὸ Παλλάδιον κτλ.

Eustath.	Ps.-Zenob.	Bodleian.	Ps.-Diogen.	Athous.
Θρακὸς Διομήδους φαςὶν ἐκπεςεῖν, ὃς ἠνάγκαζε τοὺς ξένους αἰςχραῖς οὔςαις ταῖς αὐτοῦ θυγατράςι μίγνυςθαι, ἃς καὶ ἵππους ὁ παλαιὸς λόγος ἀλληγορεῖ. εἶτα καὶ ἀνῄρει κτλ.				
Il. Λ 572 p. 863, 29. ὅθεν, φαςί, καὶ Ἄλεξις ὁ κωμικὸς λευκόπυγον ἔφη τὸν ἄνανδρον, οὗ ἔμπαλιν μελαμπύγους τοὺς ἀνδρείους ἔλεγον, ὅθεν καὶ παροιμία τό, οὔπω μελαμπύγῳ ἐνέτυχες, ὁποῖός τις ἐν ἱςτορίαις φέρεται καὶ ὁ Ἡρακλῆς.	V, 10. Μὴ cύ γε μελαμπύγου τύχοις: μή τινος ἀνδρείου καὶ ἰςχυροῦ τύχοις. παροιμία δέ ἐςτιν ἐντεῦθεν. Θείας τῆς Ὠκεανοῦ θυγατρὸς κτλ.	629. Μήτε (με)λαμπύγου τύχοις: Τηθύος τῆς Ὠκεανοῦ θυγατρὸς κτλ.	VI, 38. Μὴ μελαμπύγου τύχης: μή τινος ἀνδρείου καὶ ἰςχυροῦ.	II, 85. Μελαμπύγῳ ςυνέτυχες: Παρὰ Ἀρχιλόχῳ κεῖται. Ὁ γὰρ Ἡρακλῆς καὶ λάςιος καὶ μελάμπυγος ἐγένετο· λέγουςι δὲ ὅτι τῶν Κερκώπων ἡ μήτηρ κτλ.
Il. Λ 749 p. 882, 34. παρά τινων δὲ ἱςτορεῖται καὶ ὅτι αὐτὸς Ἡρακλῆς, ςυμμαχούντων αὐτῶν — sc. Κτεάτου καὶ Εὐρύτου — τῷ Αὐγείᾳ, εἰς τὸ ἐμφανὲς μὲν ἔχων περιγενέςθαι λοχήςας ἀνεῖλεν καὶ οὕτω τὴν Ἦλιν ἐπόρθηςεν. Ὅθεν καί φαςι διὰ τὸ τηνικαῦτα τοῦ πολέμου δύςεργον καί, εἰς παροιμίαν ἐκπεςεῖν τὸ πρὸς δύο οὐδὲ Ἡρακλῆς.	V, 49. Οὐδὲ Ἡρακλῆς πρὸς δύο: φαςὶν Ἡρακλέα θέντα τὸν Ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα, πιςτεύςαντά τε τῇ ἑαυτοῦ δυνάμει, τῇ δευτέρᾳ πενταετηρίδι, πρὸς δύο πυκτεύςαντα ἡττηθῆναι. Λέγουςι δὲ τούτους εἶναι οἱ μὲν Λάϊον καὶ Φέρανδρον· οἱ δὲ Κτέατον καὶ Εὔρυτον.	713. Οὐδ' Ἡρακλῆς πρὸς δύο: Ἡρακλῆς τῇ ἑαυτοῦ πιςτεύςας δυνάμει κατὰ τὸν Ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα εἰςῆλθε πρὸς δύο πυκτεύςων τῇ δευτέρᾳ πενταετηρίδι, ἡττήθη δέ, τῇ προτέρᾳ δύο ἀποκτείνας Εὔρυτον καὶ Κτέατον.	VII, 2. Οὐδ' Ἡρακλῆς πρὸς δύο: φανερόν. Ἡ ἱςτορία αὕτη. Προςπεςεῖν τῷ Ἡρακλεῖ ἐκ λόχου οἱ Μολιονίδαι, αὐτὸς φοβηθεὶς ἔφυγε.	I, 5. Πρὸς δύο οὐδὲ ὁ Ἡρακλῆς: οἱ μὲν ἐν Ὀλυμπίᾳ φαςὶ τὸν Ἡρακλέα ὑπὸ Λαΐου καὶ Φεράνδρου ἡττηθῆναι ἀγωνιζόμενον, οἱ δὲ ὑπὸ Κτενάτου (Κτεάτου) καὶ Εὐρύτου, καὶ διὰ τοῦτο τὴν παροιμίαν ταύτην κρατῆςαι.

Il. M 73 p. 893, 12. Τὸ δὲ οὐδ' ἄγγελον ἀπονέεσθαι ἄψορρον, παροιμιῶδές ἐστιν, ὅτε πανωλεθρίας που γενομένης οὐδ' ὁ μηνύσων τὰ σκυθρωπὰ ὑπολέλειπται. οἱ δὲ μεθ' Ὅμηρον καὶ σκυθρωπῶν καὶ σκυθρωπότητος ἄγγελον τὸν τοιοῦτόν φασιν. οἱ δ' αὐτοὶ ἐφ' ὁμοίοις δεινοῖς παροιμιάζονται καὶ τὸ, μηδὲ πυρφόρον ὑπολείπεσθαι.	V, 34. Οὐδὲ πυρφόρος ἐλείφθη: ἐπὶ τῶν μεγάλων κινδύνων εἴρηται ἡ παροιμία· ἐπειδὴ πάσης πολεμικῆς παρασκευῆς ἔδει τὸν μάντιν ἡγεῖσθαι, δάφνης ἔχοντα κλάδον καὶ στέμματα [καὶ λαμπάδα]· καὶ τούτου νόμος ἦν μόνου φείδεσθαι τοὺς πολεμίους. ἐπὶ τοίνυν τῶν πανωλεθρίᾳ διεφθαρμένων καιρὸν ἔσχεν ἡ παροιμία.	733. Οὐδὲ πυρφόρος ἐλείφθη: ἐπὶ τῶν κτλ. = Z. Ὅθεν ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν πανωλεθρίᾳ διεφθαρμένων.	VII, 15. Οὐδὲ πυρφόρος ἐλείφθη: Πάσης πολεμικῆς παρατάξεως ἔδει τὸν μάντιν ἡγεῖσθαι δάφνης ἔχοντα κλάδους καὶ στέμματα· καὶ νόμος τούτου μόνου φείδεσθαι τοὺς πολεμίους. ἐπὶ τῶν πανωλεθρίᾳ διαφθειρομένων ἡ παροιμία τάττεται.	I, 35. Οὐδὲ πυρφόρος ἐλείφθη: = Z. καιρὸν ἔσχεν omisit.
Il. C 32 p. 1129, 53. οὕτω καὶ τῷ Θησεῖ πρὸς κλέους ἦν, ὅτι τῷ Ἡρακλεῖ ἔργων τινῶν συνεφήπτετο, καθὰ καὶ παροιμία δηλοῖ, λέγουσα τὸ, οὐκ ἄνευ γε Θησέως, ἐπὶ τῶν σὺν ἑτέροις εὐδοκιμούντων.	V, 33. Οὐκ ἄνευ γε Θησέως: Θησεὺς πολλοῖς ἀριστεῦσι συνηγωνίσατο. Τῷ γὰρ Μελεάγρῳ συνήργησε πρὸς τὴν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου θήραν, τῷ Πειρίθῳ συνεμάχησε κατὰ τῶν Κενταύρων καὶ Ἡρακλεῖ πρὸς τὰς Ἀμαζόνας. Ὅταν οὖν θαυμαστόν τι πραχθῇ οὐχ ὑπὸ μόνου τινὸς εἰώθαμεν λέγειν αὐτῷ, οὐκ ἄνευ γε Θησέως. Ἡ δὲ περὶ τοῦ Μελεάγρου ἱστορία καὶ τοῦ Καλυδωνίου συὸς οὕτω ἔχει κτλ.	731. Οὐκ ἄνευ γε Θησέως: Ὅταν τι θαυμαστὸν οὐχ ὑπὸ μόνον τινὸς ἀλλὰ πλειόνων κατορθωθῇ. Θησεὺς γὰρ καὶ Μελεάγρῳ συνηγωνίσατο πρὸς τὴν θήραν τοῦ κάπρου, καὶ Πειρίθῳ κατὰ τῶν Κενταύρων καὶ Ἡρακλεῖ κατὰ τῶν Ἀμαζόνων.		I, 21. Οὐκ ἄνευ γε Θησέως: Θησεὺς καὶ τῷ Μελεάγρῳ συνηγωνίσατο πρὸς τὴν θήραν τοῦ κάπρου καὶ τῷ Πειρίθῳ κατὰ τῶν Κενταύρων καὶ Ἡρακλεῖ πρὸς τὰς Ἀμαζόνας. Ὅταν οὖν θαυμαστόν τι πραχθῇ οὐχ ὑπὸ μόνου τινὸς εἰώθαμεν ἐπιλέγειν αὐτῷ, οὐκ ἄνευ γε Θησέως.

Eustath.	Ps.-Zenob.	Bodleian.	Ps.-Diogen.	Athous.
Il. Ω 317 p 1352, 40. ὁ δὲ μῦθος ἐπὶ τοῦ βασιλικοῦ ἀετοῦ παιδεύων ὡς ὑφεδρεύει ἀεὶ τοῖς μεγάλοις, εἰ μὴ μεγάλα, μικρὰ γοῦν τινα δυσχερῆ, πλάττει τὸν ἀετὸν κανθάρῳ μὴ φίλον, ὅς, φησιν ἀνέρπων εἰς τὰς τοῦ ἀετοῦ καλιάς, ἢ καὶ ἀνιπτάμενος κατὰ τὸν τοῦ κωμικοῦ ἱπποκάνθαρον ἐλυμαίνετο τοῖς ἐκείνου ᾠοῖς, ὁ δ' ὑπ' ἀμηχανίας ἱκετεύσας ἐννεοττεύει τοῖς τοῦ Διὸς κόλποις. καὶ ὁ κάνθαρος κατατολμᾷ καὶ τῶν ἐκεῖ, καὶ λαθὼν γίγνεται καὶ αὐτὸς τοῦ διίου κόλπου. καὶ ὁ Ζεὺς ἰδὼν μυσάττεται καὶ ἀνίσταται ὡς εἶχε, καὶ τὰ ᾠὰ καταπίπτει καὶ ῥήγνυται, τὸ θελητὸν τῷ κανθάρῳ. ἐκ τούτων δὲ παροιμία τὸ, αἰετὸν κάνθαρος μαιεύσομαι, ἧς τὸ ἀληθὲς, ἐπεὶ τὰ τῶν ἀετῶν ᾠὰ κάνθαροι διαφθείρουσι.	I, 20. Ἀετὸν κάνθαρος μαιεύεται: παροιμία· τὰ γὰρ ᾠὰ τοῦ ἀετοῦ ἀφανίζουσιν οἱ κάνθαροι κυλίοντες, ἐπεὶ οἱ ἀετοὶ τοὺς κανθάρους ἀναλέγουσιν.	159. Ἀετὸν κάνθαρος μαιεύεται: τὰ ᾠὰ τοῦ ἀετοῦ ἀφανίζουσιν οἱ κάνθαροι, ἐπεὶ οἱ ἀετοὶ τοὺς κανθάρους ἀναλέγουσιν.	II, 44. Ἀετὸν κάνθαρος μαιεύεται: ὑπὸ τῶν κακῶς ὑπό τινων πασχόντων. Τὰ γὰρ ᾠὰ τοῦ ἀετοῦ ἀφανίζει κυλίων ὁ κάνθαρος.	

Od. ϵ 262 p. 1534, 34.	VI, 7.	867.		II, 78.
δοκεῖ γὰρ ἡ τετρὰς ἔχειν τι βαρύτητος.; ὡς ἡ κατὰ τὸν Ἡρακλέα ἱστορία δηλοῖ. ὃς ἡμέρᾳ τετάρτῃ γεννηθεὶς δυστυχὴς ἀπέβη. Ὅθεν καὶ παροιμία, τὸ τετράδι γέγονα. ἤγουν ἑτέροις πονῶ. οἱ γὰρ ἐν ταύτῃ φασὶ τῇ ἡμέρᾳ γεγονότες ὡς Ἡρακλῆς ἱστορεῖται, ἄλλοις δοκοῦσι ταλαιπωρεῖν.	Τετράδι γέγονας: παροιμία· τὸν Ἡρακλέα γὰρ φασὶ τετράδι γεννηθῆναι, καὶ ἔνδοξον ὄντα καὶ ἐπιφανέστατον ἄλλῳ ταλαιπωρεῖν. Ἔστω οὖν ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν ἄλλοις πονούντων. Μέμνηται ταύτης Πλάτων ὁ κωμικός. Φασὶ δὲ αὐτὸν καὶ τετράδι θεὸν νομισθῆναι.	Τετράδι μὲν γέγονας τοίχου: τὸν Ἡρακλέα φασὶ τετράδι γενέσθαι, καὶ πρῶτον ἔνδοξον ὄντα ἄλλῳ ταλαιπωρεῖν. Λέγεται ἐπὶ τῶν ἄλλοις πονούντων. Φασὶ δὲ ὅτι καὶ τετράδι θεὸς ἐνομίσθη.		Τετράδι γέγονας: Ταύτης μέμνηται Πλάτων ὁ κωμικὸς ἐν Πεισάνδρῳ. λέγεται διὰ Ἡρακλέα, τετράδι γὰρ γεννηθεὶς καὶ πάντων ἐπιφανέστατος καὶ ἀνδρειότατος γενόμενος ἐταλαιπώρει, ὅμως ὑπ᾿ Εὐρυσθέως ἐπιταττόμενος· φασὶ δὲ ὅτι καὶ τετράδι θεὸς ἐνομίσθη.
Od. ϵ 490 p. 1547, 63.	V, 79.	775.		I, 35.
ἀπὸ δὲ τοῦ ἑτέρου αὔειν καὶ πυραύστης. Ζωύφιον πτηνὸν ἐναλλόμενον τῷ φωτὶ καὶ ῥᾷον κατακαιόμενον. Ὅθεν καὶ παροιμία ἐπὶ τῶν ἑκοντὶ καὶ ῥᾳδίως θνησκόντων, τὸ, παραύστου μόρος.	Πυραύστου μόρος: πτηνόν ἐστι ζωύφιον, ὃ προσιπτάμενον τοῖς λύχνοις καὶ δοκοῦν ἅπτεσθαι τοῦ πυρὸς κατακαίεται. Μέμνηται καὶ αὐτοῦ Αἰσχύλος εἰπών· Δέδοικα μωρὸν κάρτα πυραύστου μόρον. εἴρηται δὲ ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν ἑαυτοῖς προξενούντων ἀπώλειαν.	Πυραύστου μόρος. Πτηνόν ἐστι ζωύφιον ὁ πυραύστης προσιπτάμενον τοῖς λύχνοις καὶ δοκοῦν ἅπτεσθαι τοῦ πυρὸς κατακαίεται. Αἰσχύλος· Δέδοικα μωρὸν κάρτα πυραύστου μόρον.		Πυραύστου μόρος: πτηνόν ἐστι ζωύφιον ὃ προσιπτάμενον τοῖς λύχνοις καὶ δοκοῦν ἅπτεσθαι τοῦ πυρὸς κατακαίεται. Μέμνηται δὲ αὐτῆς Αἰσχύλος εἰπών· Δέδοικα μωρὸν πυραύστου μόρον κάρτα. εἴρηται ἐπὶ τῶν ἑαυτῶν προξενούντων ἀπώλειαν σκωμματιχήν.
Od. C 309 p. 1848, 37.				
ἐπὶ τῶν ταχὺ θανατουμένων οἷς ἀνοήτως θρασύνονται.				

Eustath.	Ps.-Zenob.	Bodleian.	Ps.-Diogen.	Athous.
Od. H 298 p. 1579, 44. ἀπὸ δὲ τῆς ἑςτίας, καὶ ὁ ἐν Ἰλιάδι ἀνέςτιος γίγνεται. ἐκ ταύτης δὲ καὶ παροιμία τὸ, ἑςτίᾳ θύομεν, ἐφ᾽ ὧν οὐκ ἔςτι φαςὶ μεταδοῦναι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν.	IV, 44. Ἱςτίᾳ θύει: ἡ παροιμία τέτακται ἐπὶ τῶν μηδενὶ ῥαδίως μεταδιδόντων. Δι᾽ ἔθους γὰρ ἦν τοῖς παλαιοῖς ὁπότε ἔθυον Ἱςτίᾳ, μηδενὶ μεταδιδόναι τῆς θυςίας. Μέμνηται ταύτης Θεόπομπος ἐν Καπηλίςιν.	509. Ἱςτίᾳ θύει: Ἀπὸ τῶν μηδενὶ ῥαδίως μεταδιδόντων. Ἔθος γὰρ ἦν τοῖς παλαιοῖς μηδενὶ μεταδιδόναι τῆς θυςίας ὁπότε ἔθυον Ἱςτίᾳ.	IV, 68. Ἑςτίᾳ θύει: ἐπὶ τῶν πολλὰ ἑςτιώντων. Παρόςον οἱ ταύτῃ θύοντες οὐδὲν τῆς θυςίας ἐξέφερον. Ὁμοία τῇ, Αὐτῷ κανῷ κατέφαγε πάντα.	III, 74. Ἑςτίᾳ θύεις: excidit explicatio.
Od. 197 p. 1591, 53. ἰςτέον δὲ ὅτι τὸ ὑπερήςει, καὶ τὸ ὑπέρπτατο ςήματα πάντα οὐ μακρὰν ἐςχημάτιςται τοῦ ὑπὲρ τὰ ἐςκαμμένα πηδᾶν ὃ κεῖται παρὰ τοῖς ὕςτερον. ἤγουν ὑπέρμετρα. παροιμιαζόμενον μὲν ἐπὶ τῶν ὑπερβαλλόντων ἢ πλεονεκτούντων. μετενεχθὲν δὲ ἀπὸ τῶν πεντάθλων. ἤρξατο δέ φαςιν ὁ λόγος ἀπὸ Φαΰλου πεντάθλου Κροτωνιάτου ὃς πεντήκοντα ποδῶν ὄντων πρότερον τῶν ςκαμμάτων αὐτὸς ὑπερέβαλε ταῦτα πηδήςας. ὡς τὸ ἐπίγραμμα φαςὶ λέγει τῆς εἰκόνος αὐτοῦ. πέντ᾽ ἐπὶ πεντή-	VI, 23. Ὑπὲρ τὰ ἐςκαμμένα: Φαΰλλος ἐγένετο πένταθλος *Πόντιος, ὃς ἐδόκει μέγιςτα διςκεύειν καὶ ἅλλεςθαι· ἐπειδὴ οὖν ὑπὲρ τοὺς ἐςκαμμένους πεντήκοντα πόδας εἰς τὸ ςτερεὸν ἥλατο, τὸ ςυμβὰν εἰς παροιμίαν περιέςτη.	924. Ὑπὲρ τὰ ἐςκαμμένα πηδᾶν: ἀπὸ Φαΰλλου τοῦ πεντάθλου τόδε, εἰς ὃν ἐπεγέγραπτο, Πέντ᾽ ἐπὶ πεντήκοντα πόδας πήδηςε Φάϋλλος. Ἐπεὶ γὰρ ὑπὲρ τοὺς ἐςκαμμένους ν̅ πόδας ἑτέρους ε̅ εἰς τὸ ςτερεὸν ἐπήδηςεν, εἰς παροιμίαν περιέςτη.		II, 74. Ὑπὲρ τὰ ἐςκαμμένα· Φύλλος — ὁ Πόντιος ὃς δοκεῖ μέγιςτα διςκεῦςαι κτλ. = Z. ἐπεὶ οὖν ὑπὲρ τοῦ ἐςκαμμένου κτλ.

κοντα πόδας πήδηcε Φαΰλος. δίcκευcε δ᾽ ἑκατὸν, πέντ᾽ ἀπολειπομένων.				
Od. Λ 505 p. 1695, 50. Ἰcτέον δὲ ὅτι ἐνθυμούμενός τιc Ἀχιλλέα καὶ Αἴαντα καὶ Νεοπτόλεμον ἤδη δὲ καὶ Πάτροκλον τοὺc ἀνέκαθεν Αἰγινήταc εὔξαιτ᾽ ἂν εἴπερ εὐροεῖ τὰ κατὰ βίον καὶ ἄριcτα τύχηc ἔχει μὴ ἀκοῦcαι παροιμιωδῶc πρὸc τῷ τέλει τοῦ βίου τό· τὰ πρῶτ᾽ ἀρίcτουc παῖδαc Αἴγιν᾽ ἐκτρέφει· καὶ γάρ τοι καὶ οἱ ῥηθέντεc ἥρωεc ἀκμαῖοι μὲν ἔθαλλον, ὕcτερον δέ φαcιν ἐπὶ τὸ χεῖρον μετέβαλλον, ὥc αἱ κατ᾽ αὐτοὺc ἱcτορίαι δηλοῦcιν.		902. Τὰ πρῶτ᾽ ἀρίcτουc παῖδαc Αἴγινα τρέφει: ἐπὶ τῶν ἐν ἀρχῇ κοcμίων, μετὰ δὲ ταῦτα ἀcελγαινόντων.	VIII, 38. Τὰ πρῶτ᾽ ἀρίcτουc παῖδαc Αἴγινα τρέφει: ἐπὶ τῶν τὰ πρῶτα καὶ ἐν ἀρχῇ κοcμίων, μετὰ δὲ ταῦτα ἀcελγαινόντων.	
Od. Λ 580 p. 1701, 5. Cημείωcαι δὲ ὅτι ἐκ τοῦ ῥηθέντοc ἀερίου Ταντάλου 2* καὶ ταντλίζεcθαι κτλ. καὶ παροιμία δέ φαcιν ἴcωc ἐκεῖθεν τὸ Ταντάλου τάλαντα. ἐπεὶ πλούcιόc ποτε ἦν, ὥc δηλοῖ φαcι Φιλήμων, εἰπών· Κροίcῳ λαλῶ coι καὶ Μίδᾳ καὶ	VI, 4. Τάλαντα Ταντάλου: διεβεβόητο ὁ Τάνταλοc ἐπὶ πλούτῳ, ὥc καὶ εἰc παροιμίαν διαδοθῆναι. Διπλῆν δὲ cυμβέβηκεν εἶναι τὴν παροιμίαν, καὶ τὴν μὲν, Ταντάλου τάλαντα τανταλίζεται· τὴν δὲ Ταντάλου τάλαντα.	864. Ταντάλου τάλαντα: διαβόητοc ὁ Τάνταλοc ἐπὶ πλούτῳ.	VIII, 23. Ταντάλου τάλαντον: διαβόητοc ἐπὶ πλούτῳ.	II, 66. Ταντάλου τάλαντα: ἐπὶ τῶν πλουcίων τάττεται ἡ παροιμία ὡc τοῦ Ταντάλου καὶ θεοφιλοῦc γενομένου πλουcίου.

Eustath.	Ps.-Zenob.	Bodleian.	Ps.-Diogen.	Athous.
Ταντάλῳ· ἢ καὶ ἀπὸ τῆς τοῦ ὀνόματός φασιν ὁμοιότητος, ὡς ἀγαθίδες ἀγαθίδων, ἢ ἀγαθίδες ἀγαθῶν. λέγουσι δὲ οἱ τοιοῦτοι ὀνόματος ὁμοιότητα τὴν ὡσανεὶ παρήχησιν τοῦ Ταντάλου καὶ τοῦ ταλάντου, ὥσπερ δὴ παρηχεῖται καὶ τὸ ἀγαθῶν ἀγαδίδες, περὶ οὗ εἴρηται ἀλλαχοῦ.				
Od. N 408 p. 1746, 63. ἰστέον δὲ ὡς Ὅμηρος μὲν τοιαύτην οἶδε Κόρακος πέτραν. ἴσως δὲ ἐκ τοιούτου τινὸς καὶ τὸ ἐν Κιλικίᾳ ὠνόμασται Κορακήσιον. ἐξ αὐτοῦ δὲ τὸ, ἐς κόρακας καθά φασιν οἱ παλαιοὶ ὡς ἀπὸ τῶν οἰκούντων τὸ τοιοῦτον Κιλίκων Κορακήσιον πονηρῶν ὡς εἰκὸς ὄντων. τινὲς μέντοι τὸ ἐς κόρακας, ἀντὶ τοῦ, εἰς κακὰ ὄρνεα, ὅμοιόν φασι τῷ εἰς αἶγας ἀγρίας. Παυσανίας δέ φησιν ὅτι Βοιωτοῖς ἔχρησεν ὁ θεός κτλ.	III, 87. Ἐς κόρακας: ἐν Θεσσαλίᾳ τόπος ἐστὶ Κόρακες, ὅπου τοὺς κακούργους ἐνέβαλλον· ὅθεν ἡ παροιμία. Μέμνηται δὲ ταύτης Μένανδρος συνεχῶς. λέγουσι δὲ ὅτι Βοιωτοῖς Ἄρνην ποτὲ διοικοῦσι προείρητο ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐκπεσεῖσθαι τῆς χώρας, λευκῶν κοράκων φανέντων. Νεανίσκοι δέ ποτε μεθυσθέντες, καὶ συλλαβόντες κόρακας, γυψώσαντες ἀφῆκαν πέτεσθαι· ἰδόντες δὲ οἱ Βοιωτοὶ ἐταράχθησαν ὡς τῆς μαντείας λαβούσης τὸ τέλος καὶ φοβηθέντες οἱ	366. Ἐς κόρακας: Βοιωτοῖς Ἄρνην διοικοῦσι προείρητο ἐκπεσεῖσθαι τῆς χώρας λευκῶν Κοράκων φανέντων. Νεανίσκοι δέ ποτε μεθυσθέντες, καὶ συλλαβόντες κόρακας γυψώσαντες ἀφῆκαν πέτεσθαι. κτλ. 535. Κατ' αἶγας ἀγρίας.	V, 49. Κατ' αἶγας ἀγρίας: ὁμοία τῇ, Ἐς κόρακας.	I, 67. Ἐς κόρακας: μέμνηται ταύτης Μένανδρος. = Z. ὑπὸ τοῦ θεοῦ εἰσπεσεῖσθαι. ἀφῆκαν πετᾶσθαι. ταῦτα ἐκβάλλοντες. ἁμαρτάνοντας μεθίστωσαν. Κόρακας, καλουμένους.

Od. P 455 p. 1828, 15.

τοιούτου δὲ cκώμματος καὶ ὁ μυcάλμηc γενόμενόc φαcιν ἐκ τοῦ μυcτιλᾶcθαι ἅλμην ἤγουν ἐκ τῶν εὐτελεcτάτων ζῆν. ἣν γάρ φαcι cκεύαcμά τι εὐτελὲc, ὃ θαλαccίαν ἅλμην ἐκάλουν. αὐτὸ δὲ κατὰ τοὺc παλαιοὺc δύναται δηλοῦν καὶ τὸ ἐπιπόνωc βιοῦν. παροιμίαν γάρ φαcι τὴν, μῦc ἐν πίccῃ ἔνιοι μῦc ἐν ἅλμῃ μεταγράφουcιν.

νεανίcκοι τὸν θόρυβον φυγόντεc ᾤκηcάν τινα τόπον, ὃν ἐκάλεcαν Κόρακαc. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐκβαλόντεc τοὺc Βοιωτοὺc οἱ Αἰολεῖc ἔcχον τὴν Ἄρνην οἰκείαν οὖcαν, καὶ τοὺc ἁμαρτάνονταc μεθιcτᾶcιν εἰc τοὺc Κόρακαc καλουμένουc.

V, 46.

Ὅcα μῦc ἐν πίccῃ: αὕτη ἡ παροιμία εἴρηται ἐπὶ τῶν νενικηκότων τοὺc ἀνταγωνιcτὰc διὰ πολλοῦ πόνου· μῦc γὰρ Ταραντῖνοc πύκτηc ἐν Πίcῃ ἀγωνιζόμενοc καὶ πολλοὺc ἔχων ἀντιμάχουc, πολλὰc πληγὰc λαβὼν μόλιc ἐνίκηcεν.

738.

Ὅcα μῦc ἐν Πίττῃ: ἐπὶ τῶν μετὰ πολλοῦ κόπου νενικηκότων. Πύκτηc γὰρ ἐν Πίccῃ Ταραντῖνοc πολλοὺc ἔχων ἀνταγωνιcτὰc πολλὰc πληγὰc λαβὼν μόλιc ἐνίκηcεν.

194.

Ἄρτι μῦc πίττηc γεύεται: Μῦc ὄνομά ἐcτιν ὥc φαcι Ταραντίνου πύκτου ὃc ἐνίκηcεν ἐν Πίccῃ πολλὰc πληγὰc λαβὼν κατὰ τὴν ρια Ὀλυμπιάδα. Διηγούμενοc δέ τιc περὶ αὐτοῦ ἔλεγεν ὅcα ἔπαθεν ὁ Μῦc ἐν τῇ Πίccῃ. Οἱ δέ φαcι τὸ ζῶον ἐμπεcὸν εἰc πίccαν δεινὰ πάcχειν,

---

II, 64.

Ἄρτι μῦc πίττηc γεύεται: ἐπὶ τῶν νεωcτὶ πεῖραν τῶν κακῶν λαμβανόντων. Τὸ γὰρ ζῶον εἰc πίccαν πίπτον δεινὰ πάcχει.

VI, 41.

Μῦc ἄρτι πίττηc γεύεται: ἐπὶ τῶν νεωcτὶ παcχόντων κακῶc.

I, 39.

Ὅcα Μῦc ἐν Πίcῃ: ἡ παροιμία εἴρηται ἐπὶ τῶν νενικηκότων μετὰ πολλοῦ πόνου = Z.

καὶ πρὸc πολλοὺc ἔχων ἀγωνιcτὰc καὶ πολλὰc λαβὼν πληγὰc μόλιc ἐνίκηcεν.

Eustath.	Ps.-Zenob.	Bodleian.	Ps.-Diogen.	Athous.
		καὶ τέλος ἀποθνήσκειν ἀνελθεῖν οὐ δυνάμενον. 636. Μῦς πίττης γεύεται: ἐπὶ τῶν νεωστὶ κακῶς πραττόντων. Τινὲς δὲ οὕτω γράφουσιν, ὅσα Μῦς ἐν Πίττῃ.		
Od. T 166 p. 1859, 49. ἄλις δρυὸς ἐπὶ τῶν δυσχερῶς φασι καὶ ἀηδῶς ἐσθιόντων, ὕστερον δὲ κάλλιόν τι εὑρόντων.	II, 40. Ἅλις δρυός: ἐπὶ τῶν ἐκ φαυλοτέρας διαίτης ἐρχομένων ἐπὶ βελτίονα εἴρηται ἡ παροιμία. Ἐπειδὴ τὸ ἀρχαῖον οἱ ἄνθρωποι βαλάνοις δρυὸς τρεφόμενοι, ὕστερον εὑρεθεῖσι τῆς Δήμητρος καρποῖς ἐχρήσαντο.	45. Ἅλις δρυός: ἐπὶ τῶν ἐκ φαυλοτέρας διαίτης εἰς ἀμείνονα μετατεθέντων. Παρ᾽ ὅσον, οἱ παλαιοὶ ἐπαύσαντο βαλανηφαγίας εὑρεθέντων σίτου καὶ οἴνου, τοῦ μὲν ὑπὸ Δημήτρας τοῦ δὲ οἴνου ὑπὸ Διονύσου.	I, 62. Ἅλις δρυός: ἐπὶ τῶν εἴς τινα βελτίονα δίαιταν μεταβαλλομένων. Τῶν γὰρ βαλάνων οἱ παλαιοὶ παυσάμενοι, μετεῖχον σίτου καὶ οἴνου.	I, 16. Ἅλις δρυός: = Z. βαλάνοις δρυῶν τρεφόμενοι ὑστέρῳ χρόνῳ εὑρεθεῖσι τοῖς τῆς Δ.
Od. T 166 p. 1859, 51. Ἄλλην δρῦν βαλάνιζε ἄλλως ἐναλλαγὴν βίου δηλοῖ, οὐ μὴν τὴν ἐκ πάντη ἀγρίου εἰς ἥμερον.	II, 41. Ἄλλην δρῦν βαλάνιζε: ἐπὶ τῶν συνεχῶς αἰτούντων ἢ παρὰ / τῶν αὐτῶν δανειζομένων εἴρηται ἡ παροιμία. ἐπεὶ βαλάνοις ἔζων τὸ πρὶν οἱ ἄνθρωποι· καὶ Βαλανιστὰς ἐκάλουν τοὺς μισθῷ τὸν καρπὸν τοῦτον συλλέγοντας. Πρὸς τοίνυν τοὺς τῆς συλλογῆς	23. Ἄλλην δρῦν βαλάνιζε: ἐπὶ τῶν ἐνδελεχῶς τι αἰτούντων περὶ τῶν αὐτῶν. Ἐπειδὴ γὰρ βαλάνοις ἔζων τὸ παλαιόν, σκώπτοντο τοὺς παριόντας καὶ περισκοποῦντας τὰς δρῦς οὓς καὶ βαλάνους ἐκάλουν ὡς μισθοῦ τοῦτο πράττοντας τὸ παρὸν	I, 19. Ἄλλην δρῦν βαλάνιζε: ἐπὶ τῶν ἐνδελεχῶς αἰτούντων τι ἢ ἐπὶ τῶν συνεχῶς δανειζομένων. Οἱ γὰρ παλαιοὶ βαλάνοις ἔζων· πρὸς οὖν τοὺς περισκοποῦντας τὰς δρῦς εἴτε πλήρεις εἶεν, εἴτε κεναὶ Ἄλλην δρῦν βαλάνιζε, ἔλεγον.	I, 17. Ἄλλην δρῦν βαλάνιζε: = Z. δανειζομένων ἡ παροιμία εἴρηται. Ἐπειδὴ βαλάνοις ἔζων τὸ παλαιόν, ἐκάλουν τοὺς μισθοῦ τὸν καρπὸν συλλ.

	ἤδη πεπληρωμένης περισκοποῦντας εἴτινες εἶεν ἐν τῇ δρυῒ βάλανοι, οἱ παριόντες ἔλεγον σκώπτοντες Ἄλλην δρῦν βαλάνιζε.	ἐπεφώνουν οἱ ταύτας ἔχοντες.		
Od. Ω 304 p. 1959, 12. διὸ καὶ μυρία ὁ Λαέρτης ἐρεῖ αὐτά· ἐξ ὧν καὶ παροιμιάςαιτ' ἄν τις ἐπὶ τῶν ψευδῶς χαριζομένων ἄχρι καὶ μόνου λόγου τὰ δῶρα τοῦ ἐξ Ἀλύβαντος ξένου ἢ τὰ τοῦ Ἀλυβαντίνου ἑταίρου ξένια. τοιοῦτον γὰρ ἑαυτὸν Ὀδυςςεὺς πλάςει ἐξ Ἀλύβαντος ὁρμᾶςθαι εἰπὼν ὡς μετ' ὀλίγα ῥηθήςεται, ἵνα ὥςπερ ἡ τοῦ Φανίου θύρα τὰ μηδαμοῦ ὄντα χρήματα ἐπαροιμιάζετο ςτέγειν ἐντὸς διὰ τὸ τὸν Φανίαν ψευδῶς ἑαυτῷ κειμηλιοῦςθαι πλοῦτον, οὕτω καὶ ὁ Ἀλυβάντιος ξένος δῶρα τῇ παροιμίᾳ χαρήςηται ἅπερ ὁ ἀνὴρ ἔχει λαβὼν ἐκ ςτόματος.	IV, 24. Ἡ Φανίου θύρα: Ὁ Φάνιος, ὥς φαςιν, ἐγένετο ὀβολοςτάτης ἄλλως δὲ τυφλός. Ὑπανοίγοντος δὲ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ τὰ ταμεῖα καὶ τὴν θύραν, ἣν ἐκεῖνος ἰςχυρὰν ἐνόμιζεν εἶναι, τὴν παροιμίαν εἰρῆςθαι ἐπὶ τῶν μηδὲν ἀνυόντων ἐν τῷ φυλάττειν.		V, 5. Ἡ Φανίου θύρα: ἐπὶ τῶν ἀνοήτως φυλαττόντων. Οὗτος γὰρ ὁ Φάνιος τυφλὸς ἦν. ὑπανοίγοντος οὖν τοῦ παιδὸς τὴν θύραν, αὐτὸς οὐδὲν ἑώρα.	II, 16. Ἡ Φανίου θύρα: = Ps.-Zen.

Quibus exemplis inspectis nil obstabit quominus Eustathium ipsos codices volgatos aut Zenobii proverbia cognovisse negemus.[1] Accedit quod cum plurima proverbiorum Eustathianorum quae ad certum fontem possunt referri apud paroemiographos quoque inveniantur veri dissimile est Eustathium si conlectiones illas cognovisset fontes facillimos aditu neglecturum et proverbia operose atque laboriose e scriptis amplissimis collecturum fuisse.

§ 6.

Proverbia e lexicis exscripta.

Zenobium igitur codicesque volgatos refutantibus nobis alii fontes sunt indagandi. Neque opus est multa opera. Persaepe enim Eustathius proverbii alicuius fontem vocat lexicon vel lexica rhetorica, quin etiam duo lexicorum excerptorum auctores eosque gravissimos dico Pausaniam et Aelium Dionysium atticistas nomine indicat. Quorum dignissimus qui primus respiciatur est Pausanias. Paene enim innumerabilibus proverbiis in explicandis eius sententiam profert. Quod quam verum sit his e locis cognosces[2]):

Il. B 533 p. 278, 1 Ἀληθέςτερα τῶν ἐπὶ Cάγρᾳ = fr. 34 p. 37 Rindfl. cf. Ps.-Zen. II 17, Mill. Ath. I 58.

Il. B 559 p. 286, 19 Ἀργεία φορά = fr. 69 p. 46 Rindfl. cf. Ps.-Diog. II 79.

Il. B 595 p. 298, 2 Ἄμυρις μαίνεται = fr. 52 p. 42 Rindfl. cf. Ps.-Zen. IV 27, Ps.-Diog. V 19, III 26.

Il. B 612 p. 302, 27 Ἀρκάδας μιμούμενος = fr. 78 p. 48 Rindfl. cf. Ps. Zen. II 59.

Il. B 711 p. 326, 37 Ἀδμήτου μέλος = fr. 15 p. 31 Rindfl. cf. Ps.-Zen. I 18.

Il. B 732 p. 331, 15 Θετταλικὰ πτερά = fr. 224 p. 82 Rindfl. cf. D. V 20.

Il. B 732 p. 331, 19 Θετταλικὸν cόφιςμα = fr. 225 p. 82 Rindfl. cf. App. III 20, Z. IV 29.

Il. B 732 p. 331, 26 Ἔμβαρος εἶ = fr. 179 p. 72 Rindfl. cf. App. II 54, Mill. I 8.

Il. B 828 p. 355, 37 Ἀδράςτεια νέμεςις = fr. 16 p. 31 Rindfl. cf. Z. I 30.

Il. B 836 p. 357, 3 Μὴ εἰκῇ τὴν Ἄβυδον = fr. 2 p. 27 Rindfl. cf. D. VI 53.

---

1) Quamquam hoc iam loco moneo non deesse proverbia in Eustathii commentariis, quae cum Ps.-Zenobianis conlata ad affinitatem quandam spectare tibi videantur neque quae affinitatis illius sit causa paulo infra frustra requires.

2) Nonnulla quidem proverbia cum Eustathius praeter Pausaniam alium quem fontem verbo φαςί affert utrum ex Pausania an ex conlectione aliqua sumpta sint diiudicari non potest.

Il. B 869 p. 368, 41 Ἐν Καρὶ τὸν κίνδυνον = fr. 242 p. 86 Rindfl. M(ill.) I 7.

Il. Γ 189 p. 403, 5 Ἄριστα χωλὸς οἰφεῖ = fr. 76 p. 47 Rindfl. cf. D. II 2, M. III 17.

Il. Γ 222 p. 408, 4 Δόρυ καὶ κηρύκιον = fr. 143 p. 63 Rindfl. cf. Z. III 26.

Il. Ε 638 p. 589, 43 Ἄλλος οὗτος Ἡρακλῆς = fr. 41 p. 39 Rindfl. cf. Z. V 48, M. I 65.

Il. Ι 378 p. 757, 52 Διὸς ἐγκέφαλος = fr. 138 p. 62 Rindfl. cf. Z. III 41, M. III 94.

Il. Ι 662 p. 782, 53 Ἀρχὴ Σκυρία = fr. 83 p. 49 Rindfl. cf. Z. I 32, M. III 39.

Il. Κ 21 p. 787, 8 Ξυρεῖν λέοντα = fr. 266 p. 91 Rindfl. cf. Z. V 38.

Il. Λ 147 p. 836, 44 Ἐν ὅλμῳ ἐκοιμήσω = fr. 292 p. 97 Rindfl. cf. Z. III 63.

Il. Μ 170 p. 897, 56 Σφηκίαν ἐκίνησας et Εἰς μελίττας ἐκώμασας = fr. 168 p. 69 Rindfl. cf. Z. III 53.

Il. Ν 21 p. 917, 46 Αἴξ οὐρανία et Λευκὴ ψῆφος = fr. 25 p. 34 Rindfl. cf. Z. I 26.

Il. Ν 30 p. 918, 62 Ἀμφαξονεῖν = fr. 53 p. 42 Rindfl.

Il. Ν 824 p. 962, 19 Βοῦν ἐπὶ γλώσσης φέρεις et Βοῦς ἐν αὐλείῳ κάθηται = fr. 100 p. 54 Rindfl. cf. Ps.-Zen. II 70, D. III 70.

Il. Ο 410 p. 1022, 64 Λευκὴ στάθμη coll. c. 1531, 63 = fr. 268 p. 92 Rindfl. cf. Ps.-Zen. IV 89, M. III 66.

Il. Σ 575 p. 1165, 7 Βοῦς ἕβδομος = fr. 102 p. 54 Rindfl. cf. D. III 50, M. I, 71.

Il. Ψ 686 p. 1324, 57 Ἐκ κλίμακος = fr. 171 p. 70 Rindfl.

Od. Β 434 p. 1453, 19 Δεύτερος πλοῦς = fr. 131 p. 61 Rindfl. cf. G. C. II 22.

Od. Μ 357 p. 1726, 19 Ἔφυγον κακὸν εὗρον ἄμεινον = fr. 205 p. 77 Rindfl. cf. Ps.-Zen. III 98, M. III 18.

Od. Ν 408 p. 1746, 65 Ἐς κόρακας = fr. 200 p. 76 Rindfl. cf. Ps.-Zenob. III 87, M. I 67.

Ibid. 1747, 11 Τὸ ἐν Κυνάδρᾳ ἐλευθέριον ὕδωρ cf. de Wilamowitzium Herm. XIX 463 sqq.

Od. Ξ 289 p. 1757, 60 Φοινικικὸν ψεῦδος = fr. 345 p. 108 Rindfl.

Ibid. 327 p. 1760, 55 Δωδωναῖον χαλκεῖον = fr. 147 p. 64 Rindfl. cf. Ps.-Zen. VI 5.

Od. Τ 247 p. 1864, 18 Ἐφέσια γράμματα = fr. 203 p. 77 Rindfl. cf. D. IV 78.

Deinde non pauca ex Aelii Dionysii copiis paroemiographicis exscripsit. Habes haec:

Il. Β 360 p. 239, 20 Ἀλλὰ ἀλλ' ἀνάξ = fr. 40 p. 39 Rindfl. Ps.-Zen. V 99.

Il. Δ 141 p. 455, 39 Οὐδὲν λευκῶν ἀνδρῶν ὄφελος = fr. 293 p. 97 Rindfl. cf. App. IV 35.

Ibid. p. 455, 40 Οὐδεὶς δυςώνης χρηςτὸν ὀψωνεῖ κρέας et Οὐδὲν φρονεῖ δίκαιον ἐςτυκὼς ἀνήρ = fr. 293 p. 97 Rindfl. cf. App. IV 35.

Il. Ε 638 p. 589, 41 Ἄλλος οὗτος Ἡρακλῆς = fr. 41 p. 39 Rindfl. cf. Ps.-Zen. V 48, M. I 65.

Il. Ι 129 p. 741, 15 Λεςβιάςαι = fr. 267 p. 91 Rindfl. cf. App. IV 73 et Λέςβιος ᾠδός = fr. 267 p. 91 Rindfl. cf. Ps.-Zen. V 9, M. III, 150.

Il. Λ 733 p. 881, 42 Κωλάριον = fr. 183 p. 72 Rindfl.

Il. Φ 43 p. 1222, 34 Ἴμβριοι = fr. 229 p. 83 Rindfl. cf. Mac. IV 77.

Od. Α 155 p. 1404, 57 Αὐτὸν κέκρουκας τὸν βατῆρα τοῦ λόγου = fr. 96 p. 53 Rindfl. cf. Ps.-Diog. III 38.

Od. Γ 332 p. 1471, 33 Ἀγαθοῦ δαίμονος = fr. 5 p. 28 Rindfl. cf. Ap. I 10.

Od. Ε 245 p. 1531, 64 Λευκὴ ςτάθμη = fr. 268 p. 92 Rindfl. cf. Ps.-Zen. IV 89, M. III 66.

Quos locos ex atticistis ab Eustathio excerptos si inspexeris atque recordatus eris magnam partem proverbiorum in codicibus volgatis traditorum ad lexicographum Pausaniae inter alios copias exscribentem a Crusio[1]) et subtiliter et evidenter esse relatam non iam miraberis quod cum eis ipsis proverbiis a lexico profectis nonnulla Eustathiana incertae originis consentiunt. Uterque enim et lexicographus et Eustathius usus est atticistis. Neque minus facile est intellectu qui fiat ut ne lexicographi quidem de iisdem proverbiis discrepent. Nam Hesychii proverbia ex eodem lexicographo manavisse Brachmannus Crusii magistri vestigia premens docuit. Photii vero cum Hesychio plerumque congruentis copias Suidam in suum usum convertisse nemo nescit.

Quamquam negari non potest Eustathium, quippe qui auctorem reticens proverbia hoc spectantia proferat, praeter atticistas ipsius lexicographi illius penum exscribere potuisse. Sed cum utique utraque copia ad lexicon sit referenda non multum interest solvi quaestionem utrum Eustathius hic atticistis ipsis an lexicographo codicum volgatorum auctore sit usus.

Sunt autem haec proverbia:

---

1) Anall. crit. p. 106 sqq.

Hesychius.	Photius.	Codd. Volgg.	Eustathius.
III, 49, 60. Λοκρῶν ξύνθημα· παροιμία ἐπὶ τῶν παρακρουομένων. Λοκροὶ γὰρ τὰς συνθήκας (παρέβηςαν) τὰς πρὸς τοὺς Πελοποννηςίους.	om.	Bodleian. 609 [1]). Λοκρῶν ςύνθημα· ἐπὶ τῶν παρακρουομένων. Λοκροὶ γὰρ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς τοὺς Πελοποννηςίους προδόντες μετὰ τῶν Ἡρακλειδῶν ἐγένοντο.	275, 42. φέρεται δὲ ἀπ᾽ αὐτῶν παροιμία ἥδε· Λοκρῶν ςύνθημα ἐπὶ ἀπατεώνων. δοκοῦςι γὰρ Λοκροὶ Πελοποννηςίοις ςυνθέμενοί ποτε εἶτα Ἡρακλείδαις βοηθῆςαι.
II, 329, 96. Θυμόςοφος· ὁ ἐκ φύςεως εὐμαθὴς καὶ εὐφυής, ὀξυμαθής, ἐκ φύςεως ςοφός.	I, 285, 12. Θυμόςοφος· εὐμαθής, φύςει εὐφυής.	Bodleian. 496. Θυμόςοφος· τοὺς ἐξ φύςεως ὀξυμαθεῖς καὶ εὐφυεῖς οὕτως ἐκάλουν.	678, 61. θυμολέων δὲ — ὡς καὶ θυμόςοφος ὁ μὴ ἄλλοθεν ἀλλὰ φυᾷ, ὅ ἐςτιν εὐφυΐᾳ τῇ κατ᾽ αὐτὸν ςοφός.
III, 331, 79. Πηλέως μάχαιρα· παροιμία, ἣν ἐκ πλήρους Ἀριςτοφάνης ἀναγράφει οὕτω· μέγα φρονεῖ μᾶλλον ἢ ὁ Πηλ. τῇ μαχαίρᾳ· ἐδόκει γὰρ ςωφροςύνης γέρας εἰληφέναι	II, 88, 7. Πηλέως μάχαιρα παροιμία· ταύτην ἀναγράφει καὶ Ἀριςτοφάνης οὕτως· μέγα φρονεῖ μᾶλλον ἢ Πηλ. ἐν τῇ μάχ. ἐδόκει ςωφροςύνης γέρας Ἡφαιςτότευκτος ἣν εἰλήφει μάχαιραν ὁ Πηλεύς· λαμβάνεται δὲ ἐπὶ τῶν ςπανίων καὶ τιμιωτάτων κτημάτων· διὰ γὰρ ςωφροςύνης ὑπερβολὴν παρὰ θεῶν λαβεῖν φαςι τὸν Πηλέα ξίφος, Ἡφαίςτου καταςκευάςαντος.	Bodleian. 761. Πηλέως μάχαιρα [2])· Cωφροςύνης γέρας ἡ μάχαιρα τῷ Πηλεῖ δέδοται Ἡφαιςτότευκτος οὖςα.	1101, 63. λέγει δὲ καὶ ἡ παροιμία, Πηλεὺς τὴν μάχαιραν, ὡς διὰ ςωφροςύνην λαβόντος αὐτοῦ καὶ ξίφος θεόθεν καθὰ καὶ ὁ κωμικὸς δηλοῖ.

1) Mill. Ath. II, 3 praebet Λοκροὶ τὴν ςυνθήκην quod idem in codd. volgg. legitur.

2) M. II, 79 habet μέγα φρονεῖ μᾶλλον ἢ Πηλεὺς ἐν τῇ μαχαίρᾳ, quae eadem forma est in codd. volgg. Brevis autem forma exscripta in M. et codd. volgg. Bodleiano excepto desideratur.

Hesychius.	Photius.	Codd. Volgg.	Eustathius.
om.	II, 272, 4. Ὠγύγια κακά· ἐπὶ τῶν ὀχληρῶν. ἐπεὶ συνέβη Κάδμον τὸν Ὠγύγου διὰ τὰς θυγατέρας κακοῖς περιπεσεῖν· ἄμεινον δὲ λέγειν Ὠγύγια κακὰ τὰ παλαιά· τοῦτο γὰρ ἡ λέξις δηλοῖ. Ὠγύγιον· ἀρχαῖον, παλαιὸν ἢ ὑπερμέγεθες· ἢ διὰ τὸ Ὤγυγον πρῶτον ἄρξαι τῶν Θηβῶν.	Bodleian. 957. eadem atque Photius usque ad δηλοῖ praebet.	1393, 31. ὠγύγια μέντοι ἁπλῶς οἷον κακὰ ἤ τι ἕτερον, τὰ ἀρχαῖα. ἀπό τινος Ὠγύγου φασὶ βασιλέως ἀρχαίου Θηβῶν.
I, 307, 14. ἄστροις σημειοῦσθαι· μακρὰν ὁδὸν καὶ ἐρήμην βαδίζειν. ἡ δὲ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν πλεόντων.	excidit.	Bodleian. 197. Ἄστροις σημαίνεσθαι: ἐπὶ τῶν ἐκ μακροῦ τι ὑπονοούντων. Εἴρηται δὲ ἀπὸ τῶν πλοϊζομένων.	1535, 59. ὅτι δὲ οὐχ οἱ ποντοποροῦντες μόνον ἀλλὰ καὶ οἱ πεζῇ βαδίζοντες, πρὸς ἄστρα τοῦτο ἐποίουν, δηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἡ παροιμία τὸ, ἄστροις σημειοῦσθαι ὁδόν ἤγουν μακρὰν ὁδὸν βαδίζειν καὶ ἐρήμην, ὡς ἀπὸ τῶν πλεόντων.
ἀσκῷ φλαυρίζεις· οὐδὲν[ὶ] καταπλήττῃ, τῇ σκιᾷ (ἀσκίῳ?) μορμύσσῃ, τουτέστιν κενὸς † δὲ νοῦς κενώματι (ἢ κενῷ σώματι) φλυαρεῖς.		Diogen. II, 100. Ἀσκῷ φλαυρίζεις: οἷον κενῷ σώματι διαμάχῃ· ὡς, τῷ ἀσκῷ μορμύττεις. Μορμολυκείοις ἐκφοβεῖς τὸν λέοντα.	1552, 25. ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ ἀσκοῦ φέρεται παροιμία τὸ ἀσκῷ φλαυρίζεις. οἷον κενῷ σώματι φλυαρεῖς.
II, 277, 55. Ἡμένη πελειάς· παροιμία ἐπὶ τῶν ἁπλουστάτων κατὰ ἀντεξέτασιν τὴν πρὸς τὰς παλευτρίας πελειάδας.	I, p. 259. Ἡμένη πελειάς· παροιμία ἐπὶ τῶν ἁπλουστέρων καὶ ἀκακοήθων ταττομένη, κατ᾽ ἀντεξέτασιν τῶν παλευτριῶν	Bodleian. 469. Ἡμένη πελειάς· ἐπὶ τῶν ἁπλουστάτων. Κατὰ ἀντεξέτασιν τὴν πρὸς τὰς παλευτρίας, αἳ ἐξιπτάμεναι καὶ ἄλλας ἀπα-	1333, 20. Καὶ ὅτι παροιμία ἐπὶ τῶν ἁπλουστάτων τὸ ἡμένη πελειὰς διὰ τὸ εὐηθὲς τοῦ ζῴου.

	αἳ ἐξιπτάμεναι ἄλλας προςάγουσιν.	τῆςαι προάγονται. Παλεῦςαι γὰρ τὸ ἀπατῆςάι φαςιν.	
		D. I, 69. Ἀμνία θερίζειν: ἐπὶ τῶν χρόνῳ ὕςτερον τιμωρουμένων. ὅταν γὰρ ἀμνία ᾖ, οὐκ ἀποκείρεται.	1627, 14. φαςὶ — οἱ παλαιοὶ — ὅτι παροιμία ἀμνεῖν τὸ θερίζειν (pro quo legendum est τὸ ἀμνία θερίζειν[1]) ἐπὶ τῶν ἐκ διαλείμματος τιμωρουμένων· τὰ γὰρ ἄρνια (lege ἀμνία) ἐν τῷ ἔαρι ἄκαρπα ἐᾶται.
II, 540, 18. Κρότων· οὕτω καλεῖται, ὅ τινες κίκι Αἰγύπτιον, οἱ δὲ ςηςαμῆν ἀγρίαν. καὶ τὸ ζῶον τὸ ἐν κυςὶ καὶ βουςὶ γινόμενον. ἄλλοι δὲ πυρςός. ibid. 20. Κρότωνος ὑγιέςτερος sine explicatione.	I, 353, 6 Κρότωνος· τοῦτο δεῖ ἐπὶ τοῦ ζῴου δέχεςθαι· τὸ γὰρ εἶναι πάντοθεν ὅμοιον καὶ μηδεμίαν ἔχειν διακοπὴν ἀλλ' εἶναι ὁμαλός· διὰ τοῦτο ἀπ' αὐτοῦ λέγουςιν· ὑγιέςτερος Κρότωνος.	Bodleian. 559. Κρότωνος ὑγιέςτερος: Κρότων ζῶόν ἐςτι ἐν τοῖς κυςὶ καὶ βουςὶ γινόμενον.	ad Dionys. Perieg. 369. καὶ τὸ Κρότωνος ὑγιέςτερος ὡς ὁ αὐτὸς λέγει Γεωγράφος[2]), ἐντεῦθεν εἴληπται ὡς τῶν Κροτωνιατῶν εὐρώςτων ὄντων· ὥςτε οἱ ἀπὸ τοῦ Κρότωνος τοῦ ζωϋφίου ὃν κυνοραϊςτὴν λέγει ὁ Ὅμηρος, εἰπόντες εἰλῆφθαι τὴν παροιμίαν, οὐκ εὖ λέγουςιν, ἀλλὰ παίζουςιν ὡς καὶ εἴ τις εἴποι τινὰ κώνωπος ἀδικώτερον.
om.	I, 259, 5. Ἥλῳ τὸν ἧλον ἐκκρούεις· ἀντὶ τοῦ ἁμαρτήματι τὸ ἁμάρτημα ςπεύδεις ἐξελάςαι.	Bodleian. 488. Ἥλῳ τὸν ἧλον ἐκκρούει· ὁμοία τῇ Πάτταλος ἐξέκρουςι πάτταλον ἐπὶ τῶν ἁμαρτήματι	126, 12. πολλάκις δὲ καὶ ἀμφότερα ἥγουν διαφορὰν καὶ φωνῆς καὶ γραφῆς ὡς τὸ — καὶ ἥλῳ γὰρ

1) Idem error est in Hesychio I, 149, 19 item ἀμνεῖν pro ἀμνία scribente.
2) Eodem modo Strabonem provocat schol. ad Aristoph. Eqq. 1091.

Hesychius.	Photius.	Codd. Volgg.	Eustathius.
		τὸ ἁμάρτημα ἐξιάcαcθαι cπευδόντων, ὅπερ οὐχ οἷόν τε.	ἧλος κατὰ παροιμίαν τὴν ἐν Πολιτείαις παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει κειμένην, ἣν οἱ μὴ εἰδότες ἄλλως γράφουcιν. ὡc γὰρ πάccαλος παccάλῳ ἐκκρούεται οὕτω καὶ αὐτοὶ ἧλος ἥλῳ φαcίν.

Alius lexici vestigia e complurium explicationum consensu cum Photii unius proverbiis cum ceteri inque primis Bodleianus Hesychius ad illud solum lexicon referendi alia praebeant perspicue animadvertuntur. Dubitationem omnem tibi auferent haec:

Hesychius.	Codd. Volgg.	Photius.	Eustathius.
II, 312, 20. Θετταλικὰ πτερά· τοῦτο εἴρηται διὰ τὸ πτέρυγας ἔχειν τὰς Θετταλικὰς χλαμύδας· πτέρυγες γὰρ καλοῦνται οἱ ἑκατέρωθεν γωνίαι διὰ τὸ ἐοικέναι πτέρυξι.	Bodleian. 493. Θετταλικὰ πτερά· ἀπὸ τοῦ τὰς Θετταλικὰς χλαμύδας ἔχειν πτερύγια εἴρηται· ἐοίκαcι γὰρ πτέρυξιν αἱ ἑκατέρωθεν γωνίαι.	I, 279, 3. Θετταλικὰ πτερά· τοῦτο εἴρηται διὰ τὸ πτέρυγας ἔχειν τὰς Θετταλικὰς χλαμύδας· πτέρυγες δὲ καλοῦνται αἱ ἑκατέρωθεν γωνίαι διὰ τὸ ἐοικέναι πτέρυξιν. Θετταλικοὶ δίφροι διάφοροι.	Il. B 732 p. 331, 15. ἰcτέον δὲ — καὶ ὅτι Θετταλικὴ ἐλέγετο ἔνθεcιc μέγας ψωμός, ὡc Παυcανίας δηλοῖ καὶ Θετταλικὰ πτερὰ διὰ τὸ πτέρυγάς φηcιν ἔχειν τὰς Θετταλικὰς χλαμύδας, ἃc ἕτερος ῥήτωρ Θετταλικὰ γέρα λέγει διὰ τὸ ἔπαθλον ἐν τοῖc ἐκεῖ ἀγῶcιν αὐτὰς κεῖcθαι ὅc λέγει καὶ ὅτι Θετταλικοὶ δίφροι διάφοροι τουτέcτι διαφέροντες πρὸς τοὺς ἄλλους, καὶ ὅτι Θετταλὸν cόφιcμα ἐπὶ τῶν μὴ εὐθυμαχούντων ἐν παρατάξεcι, παροιμιάζεται ἀλλὰ κακουργούντων. Παυcανίας δὲ εἰc τοῦτο cαφέcτερον φράζων φηcί· Θεττα-
II, 312, 24. Θετταλὸν cόφιcμα· παροιμία ἐπὶ τῶν cοφιζομένων λεγομένη καὶ μὴ εὐθυμαχούντων.	Bodleian. 494. Θετταλῶν cόφιcμα· <παροιμία ἐπὶ τῶν cοφιζομένων λεγομένη διὰ τὸ ** τῷ Θετταλῷ	I, 277, 2. Θεccαλὸν cόφιcμα· ἐπὶ τῶν μὴ εὐθυμαχούντων ἐν ταῖc παρατάξεcιν ἀλλὰ κακουργούντων.	

	λόγιον ἐκπεσεῖν⟩ [1]) φυλάττεσθαι μὴ ἕλωσιν αὐτὸν οἱ ἐξ ἐναντίας εὐχῇ μείζονι καὶ λαμπροτέρᾳ κατ᾽ αὐτοῦ χρησάμενοι. Νοήσας οὖν τὸ λόγιον ....⟨ἑκατόμβην ἀνδρῶν ηὔξατο θυσίαν Ἀπόλλωνι καταιβασίῳ ... καὶ διαταξάμενος ἐφ᾽ ἃ ὥρμησε τὸ περὶ τὴν θυσίαν καὶ τὴν εὐχὴν οὔτε ἱεροπρεπὲς εἶναι νομίσας οὔτε ἄλλως εὐσεβὲς ὑπερέθετο κτλ.⟩	I, 279, 8. Θεσσαλῶν σόφισμα· καὶ ἐπὶ μάχης καὶ ἐπὶ σχήματος καὶ ἐπὶ παρακρούσεως καὶ ἄλλων μυρίων τάττουσιν. ἀπ᾽ αἰτίας τοιαύτης. Αἰάτῳ γὰρ κατιόντι ὁ θεὸς ἔφη κτλ. = Eust. usque ad ἱεροπρεπῆ εἶναι.	λὸν σόφισμα ἐπὶ μάχης καὶ ἐπὶ σχήματος καὶ ἐπὶ παρακρούσεως καὶ ἄλλων μυρίων τάττεται ἀπὸ αἰτίας τοιαύτης. Ἀράτῳ κατιόντι ὁ θεὸς ἔχρησε φυλάξασθαι μὴ λάθωσιν αὐτὸν οἱ ἐξ ἐναντίας εὐχῇ μείζονι καὶ λαμπροτέρᾳ κατ᾽ αὐτοῦ χρησάμενοι. ὁ δὲ ἑκατόμβην ἀνδρῶν εὔξατο θύσειν τῷ Ἀπόλλωνι, κατορθώσας δὲ ἃ ἐβούλετο ἀνεβάλλετο ἀεὶ τὴν θυσίαν διὰ τὸ μὴ ἱεροπρεπῆ εἶναι· ὅθεν ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν διατριβόντων τὰς ὑποσχέσεις ἢ καὶ ἄλλως παρακρουόντων.

Apertissimum est his proverbiis in explicandis Eustathio et Photio duo fontes i. e. lexicon Pausaniae et alius alicuius praesto fuisse ceterosque non nisi lexicon illud saepe exscriptum in quo Pausaniae sententia Eustathio teste erat allata excerpsisse.

Ac ne aliis quidem Eustathianis Photianisque locis huius lexici vestigia desiderantur. Quod ut intellegas haec tibi offero:

Hesychius.	Codd. Volgg.	Photius.	Eustathius.
II, 272, 302.	Bodleian. 468.	I, 257.	950, 57.
Ἡ κύων ἐν τῇ φάτνῃ· παροιμία πρὸς τοὺς μήτε αὐτοὺς χρωμένους μήτε ἑτέρους ἐῶντας.	Ἡ κύων ἐν τῇ φάτνῃ. Πρὸς τοὺς μήτε ἑαυτοῖς χρωμένους μήτε ἄλλους ἐῶντας παρ᾽ ὅσον	Ἡ κύων ἐπὶ τῆς φάτνης· παροιμία ἐπὶ τῶν μήτε χρωμένων μήτ᾽ ἄλλοις μεταδιδόντων.	ἐξ οὗ λόγου καὶ παροιμία τὸ, ἡ κύων ἐπὶ φάτνης ἐπὶ τῶν μήτε χρωμένων μήτε ἄλλοις διδόντων.

1) Verba uncinis ⟨ ⟩ saepta ex Parisino codice sunt suppleta.

Hesychius.	Codd. Volgg.	Photius.	Eustathius.
	ἡ κύων οὔτε αὐτὴ κριθὰς ἐcθίει καὶ τὸν ἵππον οὐκ ἐᾷ.	II, 223, 2. Τρία καὶ δύο· ἐπὶ τῆς κράσεως τοῦ οἴνου· Ἀριστοφάνης Ἱππεῦσιν· ἔχε (καὶ) πιεῖν κεκραμένον τρία καὶ δύο. Ἡσίοδος· Τρὶς ὕδατος προχέειν τὸ δὲ τέτρατον ἱέμεν οἶνον. Εὔπολις Αἰξίν· Διόνυσε χαῖρε· μήτι πέντε καὶ δύο· τοιοῦτο καὶ τὸ παροιμιακόν· (Ἢ) πέντε πίνειν ἢ τρί' ἢ μὴ τέτταρα· τὸ μὲν γὰρ πέντε ἐστὶ τρία καὶ δύο, τὸ δὲ τρία ἥμισυ καὶ διπλάσιον, τὸ δὲ τέτταρα ἶσον ἴσῳ.	1624, 44. ἐν δὲ ῥητορικῷ λεξικῷ εὕρηται περὶ κραμάτων οἰνηρῶν καὶ ταῦτα. τρία καὶ δύο. Ἀριστοφάνης. ἔχε (καὶ) πιεῖν κεκραμένου τρία καὶ δύο. Ἡσίοδος δέ, πρὸς ὕδατός φησι καὶ τὰ ἑξῆς. Εὔπολις δέ, Διόνυσε χαῖρε μήτοι πέντε καὶ δύο. τοιοῦτον καὶ τὸ παροιμιῶδες. (ἢ) πέντε πίνειν ἢ τρία ἢ μὴ τέτταρα. τὸ μὲν γὰρ πέντ' ἐστὶ τρία καὶ δύο. τὸ δὲ τρία ἥμισυ καὶ διπλάσιον. ἤγουν ἓν καὶ δύο. τὸ δὲ τέτταρα, ἶσον ἴσῳ.

Haec ab utroque ex eodem lexico vitioso ob verba ἔχε (καὶ) et (ἢ) πέντε eodem modo omissa sumpta esse nemo non cognoscit. Neque est quod dubitemus quin haec ex eodem lexico manarint e quo Photius Θετταλὸν cόφιcμα hausisse Eustathio teste coarguitur.

Codd. Volgg.	Photius.	Suidas.	Eustathius.
Bodleian. 902, quocum Diogenian. VIII, 38 consentit.[1]) Τὰ πρῶτ' ἀρίςτους παῖδας	II, 200, 4. τὰ πρῶτ' ἀρίςτους παῖδας Αἴγινα τρέφει· παροιμία· ἐν ἀκμῇ	s. v. τὰ πρῶτ' ἀρίςτους παῖδας Αἴγιν' ἐκτρέφει, παροιμία ἐπὶ	1695, 51. ἰςτέον δὲ ὅτι ἐνθυμούμενός τις Ἀχιλλέα καὶ Αἴαντα καὶ

1) In M. III, 144 explicatio excidit.

Αἴγινα τρέφει: ἐπὶ τῶν ἐν ἀρχῇ κοσμίων μετὰ δὲ ταῦτα ἀσελγαινόντων.	γάρ φασι μεταβάλλουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον οἱ Αἰγινῆται, ἀπὸ Ἀχιλλέως, Πατρόκλου, Αἴαντος, Νεοπτολέμου.	τῶν ἐν ἀρχῇ κοσμίων, μετὰ δὲ ταῦτα ἀσελγαινόντων. ἐν ἀρχῇ γάρ φασι, μεταβάλλουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον οἱ Αἰγινῆται ἀπὸ Ἀχιλλέως, Πατρόκλου, Αἴαντος, Νεοπτολέμου.	Νεοπτόλεμον ἤδη δὲ καὶ Πάτροκλον, τοὺς ἀνέκαθεν Αἰγινήτας, εὔξαιτ᾽ ἂν εἴπερ εὐροεῖ τὰ κατὰ βίον καὶ ἄριστα τύχης ἔχει, μὴ ἀκοῦσαι παροιμιωδῶς πρὸς τῷ τέλει τοῦ βίου τὸ· τὰ πρῶτ᾽ ἀρίστους παῖδας Αἴγιν᾽ ἐκτρέφει. καὶ γάρ τοι καὶ οἱ ῥηθέντες ἥρωες ἀκμαῖοι μὲν ἔθαλλον, ὕστερον δέ φασιν ἐπὶ τὸ χεῖρον μετέβαλλον, ὡς αἱ κατ᾽ αὐτοὺς ἱστορίαι δηλοῦσιν.
	II, 212, 10. τὴν ἐμὴν κάμνειν νόσον· παροιμία, ὡς ἡ τοιαύτη· ταὐτὸν ἕλκομεν ζυγόν.	s. v. τὴν ἐμὴν κάμνειν νόσον παροιμία, ὡς ἡ τοιαύτη, ταὐτὸν ἕλκομεν ζυγόν.	1757, 39. καὶ λέγειν ἔχων παροιμιακῶς τὸ τὴν ἐμὴν κάμνεις νόσον, καὶ τὸ, τὸν αὐτὸν ἕλκομεν ζυγὸν κατὰ τοὺς παλαιούς κτλ.
Diogen. VII, 93. Πρὶν τοὺς ἰχθῦς ἑλεῖν, τὴν ἅλμην κυκᾷς: ἐπὶ τῶν πρὸ πολλοῦ παρασκευαζομένων.	II, 104, 1. πρὶν ἢ πτίσαι τὰ ἄλευρα· παροιμία· καὶ· Πρὶν τοὺς ἰχθῦς ἑλεῖν σὺ τὴν ἅλμην κυκᾷς· καὶ· πρὶν ἐσφάχθαι δέρεις.	s. v. πρὶν ἢ πτίσαι τὰ ἄλευρα παροιμία. καὶ πρὶν τοὺς ἰχθῦς ἑλεῖν σὺ τὴν ἅλμην κυκᾷς, ἐπὶ τῶν τοὺς καιροὺς προλαμβανόντων. καὶ, πρὶν ἐσφάχθαι δέρεις.	1792, 42. ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐκ τοῦ, οὔπω πᾶν εἴρητο ἔπος ὅτε τόδε γέγονε, λαβόντες οἱ μεθ᾽ Ὅμηρον ἔγραψαν παροιμίας τοιαύτας εὐτραπέλους, πρὶν ὀπτῆσαι τὰ ἄλευρα, ἤγουν τὰ ἄλφιτα τοῖς ὀπτωμένοις ἐπιπασσόμενα, καὶ πρὶν τοὺς ἰχθῦς ἑλεῖν, σὺ τὴν ἅλμην κυκᾷς καί, πρὶν ἐσφάχθαι δέρεις.

Bodleian. 447.	Photius.	Suidas.	Eustathius.
Ἐφέσια γράμματα ἐπῳδαί τινες ἦσαν ἃς οἱ κατέχοντες ἐν οὐδενὶ ἡττῶντο. Παλαιστὴς οὖν τις φωραθεὶς ταῦτα βαστάζων, ἐπεὶ ἀφῃρέθη ταῦτα τριακοντάκις ὑπὸ τοῦ ἀνταγωνιστοῦ κατεβλήθη.	I, 235, 6. Ἑφέσια γράμματα· ἐπῳδαί τινες δυσπαρακολούθητοι, ἃς καὶ Κροῖσον ἐπὶ τῆς πυρᾶς εἰπεῖν· καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ Μιλησίου καὶ Ἐφεσίου παλαιόντων, τὸν Μιλήσιον μὴ δύνασθαι παλαίειν διὰ τὸ τὸν ἕτερον περὶ τὼ ἀστραγάλω ἔχειν τὰ Ἐφέσια γράμματα. φανεροῦ δὲ τούτου γενομένου καὶ λυθέντων αὐτῶν, τριάκοντα τὸ ἑξῆς πεσεῖν τὸν Ἐφέσιον.	s. v. ad verbum Photium exscripsit.	1864, 12. δοκεῖ δέ τι πρὸς πονηρίαν τῷ τοιούτῳ Εὐρυβάτῃ συμβαλέσθαι καὶ ἡ πατρὶς Ἔφεσος, ἀφ' ἧς καὶ παροιμία τὸ, Ἐφέσια γράμματα, ἐπὶ τῶν ἀσαφῆ τινα λαλούντων καὶ δυσπαρακολούθητα. ἐπῳδαὶ γάρ τινές φασιν ἐκεῖνα ἦσαν, ἃς καὶ Κροῖσος ἐπὶ τῆς πυρᾶς εἰπὼν ὠφελήθη. Καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ δέ φασι Μιλησίου τινὸς καὶ Ἐφεσίου παλαιόντων τὸν Μιλήσιον μὴ δύνασθαι παλαίειν διὰ τὸ τὸν ἕτερον περὶ τῷ ἀστραγάλῳ ἔχειν τὰ Ἐφέσια γράμματα, ὧν γνωσθέντων καὶ λυθέντων τριακοντάκις τὸ ἐφεξῆς πεσεῖν τὸν Ἐφέσιον. Παυσανίας δέ φασιν κτλ.

Extremum proverbium Eustathium e Suida deprompsisse non puto quod et explicationem ἐπὶ τῶν ἀσαφῆ κτλ. a Photio Suidaque alienam habet et pro corruptela apertissima τριάκοντα (τὸ ἑξῆς) utrique lexicographo communi idem atque Bodleianus, cuius auctor quin alio ex fonte hauserit dubitari non potest, τριακοντάκις (τὸ ἐφεξῆς) praebet. Immo Photium et Eustathium eundem sequi fontem in manu est. Eodem pertinet Eust. p. 1534, 5 ἀφέντες τὴν ὑπέραν, τὸν πόδα διώκουσιν = Phot. II 241, 10 cf. Suidam s. v. ὑπέρα et s. v. ἀφέντες. Diog. Vindob. I 88.

Neque scio an idem ad lexicon referenda sint nonnulla Suidae et Eustathio communia proverbia quae cum A littera incipiant in nostro Photio non extant.

Sunt haec: Eust. p. 1215, 54 ἀέρα δείρειν = Suid. s. v. ἀερ. δαιρ., Eust. p. 1862, 35 ἀκροθίνια πυγμαίων κολοσσῷ ἐφαρμόζειν = Suid. s. v. Ἀκροθίνια, Eust. p. 1940, 56 ἀναίσχυντος καὶ σιδηροῦς ἄνθρωπος = Suid. s. v. ἀναίσχυντος.

Duo proverbia sunt reliqua quae cum et in Photio Suidaque et in Eustathio eodem modo explicata inveniantur utrum Photius Eustathiusque — ut ego equidem arbitrari malo — e lexici illius penu communiter sumpserint an hic Suida Photium exscribente sit usus diiudicari non potest. En habes:

Eustathius.	Photius.	Suidas.	Mill. Athous.	Codd.-Volgg.
243, 11. τὸ δὲ εὖ δόρυ θηξάσθω εὖ δ' ἀσπίδα θέσθω παροιμίαν ἐποίησε τὸ σὺν δορὶ σὺν ἀσπίδι ἐπὶ τῶν παντὶ τρόπῳ πρᾶξαί τι πειρωμένων.	II, 186, 11. σὺν δορὶ σὺν ἀσπίδι· ἐπὶ τῶν παντὶ τρόπῳ πρᾶξαί τι πειρωμένων.	s. v.[1]) = Phot.		
1591, 54[2]). ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ὑπερήσει καὶ τὸ ὑπέρπτατο σήματα πάντα, οὐ μακρὰν ἐσχημάτισται τοῦ ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πηδᾶν ὃ κεῖται παρὰ τοῖς ὕστερον. ἤγουν ὑπέρμετρα, παροι-	II, 243, 5. ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα· ὑπὲρ τὰ μέτρα· ἀπὸ δὲ τῶν πεντάθλων ἡ μεταφορά· λέγεται δὲ ἀπὸ Φαΰλλου τοῦ πεντάθλου τοῦ Κροτωνιάτου εἰρῆσθαι, ὃς πεντήκοντα ποδῶν πρό-	s. v. : primum exscripsit Photium, tum haec praebet: ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πηδᾶν ἐπὶ τῶν καθ' ὑπερβολήν τι πραττόντων διότι ὁ Φαΰλλος ὑπὲρ	II, 74. ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα Φύλλος — ὁ Πόντιος ὃς δοκεῖν μέγ. δισκεῦσαι = Ps.-Zen. ἐπεὶ οὖν ὑπὲρ τοῦ ἐσκαμμένου.	Ps.-Zen. VI, 23. ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα: Φάϋλλος ἐγένετο πένταθλος Πόντιος ὃς ἐδόκει μέγιστα δισκεύειν καὶ ἅλλεσθαι· ἐπειδὴ οὖν ὑπὲρ τοὺς ἐσκαμμένους πεντήκοντα πόδας εἰς τὸ στε-

1) Mac. VII, 89 praebet σὺν δορὶ σὺν ἀσπίσιν ἐπὶ τῶν παντὶ τρόπῳ βοηθούντων.
2) Extremo loco Eustathius si quidem e Suida hausit praeter eius lexicon alio fonte usus est.

Eustathius.	Photius.	Suidas.	Mill. Athous.	Codd. Volgg.
μιαζόμενον μὲν ἐπὶ τῶν ὑπερβαλλόντων ἢ πλεονεκτούντων. μετενεχθὲν δὲ ἀπὸ τῶν πεντάθλων. ἤρξατο δέ φασιν ὁ λόγος ἀπὸ Φαΰλλου πεντάθλου Κροτωνιάτου, ὃς πεντήκοντα ποδῶν ὄντων πρότερον τῶν σκαμμάτων αὐτὸς ὑπερέβαλε ταῦτα πηδήσας, ὥς τὸ ἐπίγραμμά φασι λέγει τῆς εἰκόνος αὐτοῦ· πέντ' ἐπὶ πεντήκοντα πόδας πήδησε Φαΰλλος. δίσκευσεν δ' ἑκατὸν πέντ' ἀπολειπομένων.	τερον ὄντων τῶν σκαμμάτων πρῶτος αὐτὸς ὑπερέβαλε τοῖς πηδήμασι ταῦτα ὡς τὸ ἐπίγραμμα λέγει τῆς εἰκόνος αὐτοῦ· πέντ' ἐπὶ πεντήκοντα πόδας πήδησε Φάϋλλος, δίσκευσεν δ' ἑκατὸν πέντ' ἀπολειπομένων. Καὶ Πλάτων ἐν ᾧ ἡ ἐπιγραφὴ Κρατύλος περὶ ὀνομάτων ὀρθότητος.	τοὺς ν̅ πόδας πηδήσας ἐπηρώθη τὸ σκέλος. Tertio denique loco explicationem Ps.-Zenobii affert.		ρεὸν ἥλατο τὸ συμβὰν εἰς παροιμίαν περιέστη. Bodleian. 924. ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πηδᾶν· ἀπὸ Φαΰλλου τοῦ πεντάθλου τόδε, εἰς ὃν ἐπεγέγραπτο· Πέντ' ἐπὶ πεντήκοντα πόδας πήδησε Φάϋλλος. Ἐπεὶ γὰρ ὑπὲρ τοὺς ἐσκαμμένους ν̅ πόδας ἑτέρους ε̅ εἰς τὸ στερεὸν ἐπήδησεν εἰς παροιμίαν περιέστη.

Quibus proverbiis pauca adiungam quae cum a codicibus volgatis prorsus aliena apud lexicographos Coislinianum Eustathiumque tantum extent ab eodem fonte sine dubio sunt profecta. Conferas igitur: Eust. Il. Λ 130 p. 836, 25 ἐξ ἀξίου τοῦ ξύλου κἂν ἀπάγξασθαι = Coisl. 193. S. s. v. ἄξιον cf. schol. Arist. Acharn. 736, Eust. Il. C 565 p. 1163, 45 coll. c. Od. Ν 195 p. 1738, 53 ὁδοῦ παρούσης τὴν ἀτραπὸν ζητεῖς; = Coisl. 357. Phot. II 3, 5. S. s. v. Mac. VI 21. Ap. XII 34 (Ps.-Zen. II 36 et Ps.-Diog. II 70 Ἄρκτου παρούσης, ἴχνη μὴ ζήτει), Eust. Od. Θ 248 p. 1594, 17 Ἡράκλεια λουτρά = Hes. II 286, 22. Phot. I, 266, 3. S. s. v.

§ 7.

De proverbiis Eustathio peculiaribus.

Priusquam via progrediamur ad proverbia adhuc tractata oculos referentes plurima ab Eustathio e lexicis, reliqua singulis e scriptis esse deprompta ac ne unum quidem e paroemiographica conlectione qualem sese adhibuisse ipse Eustathius testatur fluxisse videmus. Hac de conlectione nunc iam agamus.

Dicit igitur Eustathius locis supra iam laudatis ad Il. B 595 p. 298, 2 ἰστέον δὲ ὅτι καὶ Ἄμυρίς τις εὕρηται δίχα τοῦ θ̄ ἐν ταῖς τῶν παροιμιῶν ἀναγραφαῖς εἴτε μούσικος εἴτε καὶ ἑτεροῖος διὸ καὶ ἐν τῇ παροιμίᾳ τῇ λεγούσῃ Θάμυρις μαίνεται τινὲς Ἄμυριν ἔγραψαν δίχα τοῦ ἐν ἀρχαῖς θ̄. περὶ οὗ Παυσανίας ἐν τῷ — ἱστορεῖ ὅτι κτλ. et ad Il. Θ 331 sqq. p. 715, 61 ὁ δὲ ῥηθεὶς Ὁμηρικὸς λόγος προσφυής ποτε παρῳδηθῆναι καὶ εἰς ἁπλῶς φιλικὴν ἐπικουρίαν ἐφ᾽ οἷς οἰκεῖον καὶ τὸ παροιμιῶδες, γόνυ κνήμης ἔγγιον ὥς φασιν οἱ τὰς παροιμίας ἀναγραψάμενοι.

Priore ex loco sequitur Eustathium proverbiorum conlectionem qua proverbium Ἄμυρις μαίνεται sine Θ littera scriberetur cognovisse, eum quidem ipsum hoc proverbium cum Θ littera ut in lexico ab Hesychio codicumque volgatorum auctoribus excerpto fuit, scribendum esse putasse cum nonnulli ut Pausanias a Coisliniani codicis auctore Suidaque exscriptus proverbium sine Θ littera scriptum praeberent. Tres igitur fontes quorum unius id est conlectionis illius vestigium alibi non animadvertitur, Eustathio hic praesto fuisse in manu est. Neque minus fructus mea quidem sententia altero ex loco percipitur. Nam cum est per se ipsum veri dissimile quoniam Eustathium a conlectionibus notis pendere nullo argumento vel documento potest demonstrari verba οἱ τὰς παροιμίας ἀναγραψάμενοι referenda esse ad eas conlectiones tum hoc loco Eustathium quippe quem auctoris verba quam diligentissime fieri potest solere exscribere exempla supra exscripta doceant ne uno quidem verbo conlectionum notarum explicationes attingere his e locis[1]) intelleges:

---

1) Horum locorum ipsorum Ps.-Zenobium Bodleianum Ps.-Diogenianum ab altera, Coislinianum Suidam ab altera stare parte apertissimum est.

Ps.-Zen.	Bodleian.	Ps.-Diog.	Coislin.	Suidas.
III, 2.	273.	III, 78.	86.	s. v.
γόνυ κνήμης ἔγγιον: ἐπὶ τῶν ἑαυτοὺς μᾶλλον τῶν ἑταίρων ἀγαπώντων. Φαςὶ γὰρ ὅτι ἐν τῷ κατὰ Χαιρώνειαν πολέμῳ ἰδόντα τινὰ ἀνεψιὸν καὶ ἀδελφὸν καταπονουμένους, ὑπερασπίσαι τὸν ἀδελφὸν εἰπόντα τὸ προκείμενον.	γόνυ κνήμ. ἔγγ. ἐπὶ τῶν ἑαυτοὺς μᾶλλον ἑτέρων ἀγαπώντων. Φαςὶ γὰρ ἐν κτλ. καταπονουμένους βοηθῆσαι τῷ ἀδελ. εἰπόντα τὸ προκείμεν. = Ps.-Zen.	γον. κν. ἔγγ. ἐπὶ τῶν ἑαυτοὺς μᾶλλον ἑτέρων ἀγαπώντων. ἐν πολέμῳ γάρ φαςί τινα ἰδόντα ἀνεψιὸν καὶ ἀδελφὸν διαπονουμένους, ὑπερασπίσαι τε τοῦ ἀδελφοῦ καὶ εἰπεῖν τοῦτο.	γον. κν. ἔγγ. ἐπὶ τῶν ἑαυτοὺς μᾶλλον ἢ ἑτέρους ἀγαπώντων, ἔνιοι δὲ ἐπὶ τῶν ὀφειλόντων παρέχειν μᾶλλον προςήκουσιν ἢ τοῖς ξένοις· ὁμοιά· καὶ Τῶν φίλων τοὺς φιλτάτους καὶ Τῶν οἰκείων τοὺς οἰκειοτέρους.	γον. κν. ἔγγ. ἐπὶ τῶν ἑαυτοὺς μᾶλλον ἑτέρων ἀγαπώντων. ἔνιοι δὲ ἐπὶ τῶν ὀφειλόντων παρέχειν τοῖς προςήκουσιν, ἐπεὶ ἐγγύτερον τὸ γόνυ.

Locis duobus Eustathii exscriptis gravibus accedit quod permultorum proverbiorum explicationes a lexicographorum et paroemiographorum nostrorum explicationibus sic distant ut facere non possimus quin Eustathium peculiari proverbiorum conlectione esse usum nobis persuadeamus. Conferas igitur sis hasce explicationes:

Eustathius.	Mill. Athous.	Codd. Volgg.	Lexicographi.
Il. A 206 p. 87, 45.		Ps.-Zen. III, 6.	Hes. s. v.
ἡ δὲ περὶ γλαυκὸς παροιμία ἡ λέγουσα γλαῦξ εἰς Ἀθήνας ἐμφαίνει μὲν καθ' ἱστορίαν καὶ αὐτὴ φίλον εἶναι πτηνὸν Ἀθηνᾷ τὴν γλαῦκα· λαμβάνεται δὲ ἢ ἐπὶ τῶν συμβαλλόντων ἔνθα μὴ χρεία συμβολῆς ἢ ἐπὶ τῶν θαμιζόντων ἔνθα πολὺ τοιοῦτον πλῆθος. οἱ δὲ παλαιοί φασι καὶ ὅτι τὸ γλαῦκα Ἀθήναζε ἁρμόττει ἐπὶ τῶν ἄλλοθεν μάτην τὰ		γλαῦξ εἰς Ἀθήνας: ἐπὶ τῶν ἀχρήστους ἐμπορίας ἀγόντων, ἐπειδὴ τὸ ζῷον πάνυ ἐπιχωριάζει τοῖς Ἀθήναις, quibus simillima Bodleian. 276 et Diog. III, 81 praebent. Coisl. consentit cum scholl. Arist. Equitt. 1102 Av. 304.	γλαῦκ' Ἀθήναζε· παροιμία ἐπὶ τῶν μάτην τι πραττόντων, ὥσπερ (εἰ) γλαῦκας Ἀθήναζε ἄγοι. πληθύουσι γὰρ ἐνταῦθα γλαῦκες. Suidas s. v. Ps.-Zenobium exscripsit.

πλεονάζοντα ὡς σπάνιά τινα ἐμπορευομένων ὃ καὶ εἶναι ὅμοιον τῷ πύξον ἐς Κύτωρον ἤγαγες ἢ ἰχθὺν εἰς Ἑλλήςποντον.

Il. A 591 sqq. p. 158, 14.

Καὶ ἄλλως δὲ Σίντιες οἱ Λήμνιοι καθότι πειραταὶ ἦσαν ὡς ἡ ἱστορία φησίν. ὥστε εἶναι καὶ αὐτοὺς Λήμνια κακὰ καθάπερ ὕστερον αἱ γυναῖκες αἳ τοῖς ἀνδράσιν ἐν Λήμνῳ εἰς φόνον ἐπεβούλευσαν. καὶ ἄλλως δὲ ὡς οἱ Λήμνιοι ἄγριοι δηλοῖ καὶ παροιμία, Λημνίαν χεῖρα εἰποῦσα τὴν ἀπαραίτητον, καὶ Λήμνιον βλέπειν ἀντὶ τοῦ δεινὸν καὶ πυρῶδες. ἐκεῖθεν δὲ καὶ Λήμνιον κακὸν ἢ ἀπὸ τῆς κατὰ στόμα δυσωδίας τῶν Λημνιάδων ἢ μᾶλλον ἀπὸ τῶν θρυλλουμένων φόνων. δηλοῖ δέ τι περὶ τούτου καὶ Ἡρόδοτος.

I, 19.

Λήμνιον κακόν. εἴρηται ἡ παροιμία ἀπὸ τῶν ἐν Λήμνῳ γυναικῶν, αἳ τοὺς ἄνδρας αὐτῶν ἀπέκτειναν, ἐγκαλοῦσαι ὅτι αὐταῖς οὐκ ἐμίγνυντο φεύγοντες τὴν τῆς ὀσμῆς ἀηδίαν ἣν προσέβαλεν αὐταῖς ἡ Ἀφροδίτη μηνιάσασα.

Ps.-Zen. IV, 91.

Λήμνιον κακόν· παροιμία, ἣν διαδοθῆναί φασιν ἀπὸ τῶν παρανομηθέντων εἰς τοὺς ἄνδρας ἐν Λήμνῳ ὑπὸ τῶν γυναικῶν. Ἢ διὰ τὸ τὰς ἁρπαγείσας κτλ. quae historia fluxit ex Herodoto VI, 138. — Ἢ διὰ τὴν δυσωδίαν τῶν Λημνιάδων γυναικῶν τὴν παροιμίαν διαδοθῆναι.

Λημνίᾳ χειρί: ὠμῇ καὶ παρανόμῳ ἀπὸ τῆς παρανομίας αὐτῶν.

Bodleian 588 = Athous.

Bodl. 600.

Λημνίᾳ χειρί = Ps.-Zen.

Bodl. 601.

Λήμνιον βλέπει: πυρῶδες ἐπειδὴ τὸ πῦρ Λήμνιον (cf. Hes.).

Coisl. 311.

Λήμνιον κακόν· τὸ μέγα καὶ ἀπάνθρωπον. Αἱ Λήμνιαι γὰρ τοὺς οἰκείους ἄνδρας ἀνεῖλον.

Λήμνιον βλέπων. ἀντὶ τοῦ κακὸν ἢ πυρῶδες ἀναφορὰ ἐν Λήμνῳ πυρὸς χαλεπή τις.

Hes. s. v.

Λημνίᾳ χειρί, ὠμῇ καὶ παρανόμῳ. ἀπὸ τῆς μοχθηρίας· Λήμνιον βλέπει, ... ἐπειδὴ τὸ πῦρ Λήμνιον.

Λήμνιον κακόν, παροιμία, ἣν διαδοθῆναί φασιν ἀπὸ τῶν παρανομηθέντων εἰς τοὺς ἄνδρας ἐν Λήμνῳ ὑπὸ τῶν γυναικῶν....

Photius s. v.

Λήμνιον, κακὸν βλέπων πυρῶδες καὶ παροιμία· Λήμνιον κακόν· ἐκ γὰρ Ἀθηνῶν ἁρπάσαντες γυναῖκας οἱ Λήμνιοι καὶ τεκνοποιησάμενοι ἐξ αὐτῶν κατέσφαξαν αὐτὰς κτλ. — ἔνθεν τὰ μεγάλα κακὰ Λήμνια λέγεται, quod exscripsit Suidas. cf. schol. Apollon. Rhod. I, 609. Suidas Λημνίᾳ χειρί, ὠμῇ καὶ παρανόμῳ, ἀπὸ τῆς ἱστορίας· φασὶ γὰρ τὰς ἐν Λήμνῳ γυναῖκας, τοὺς ἄνδρας αὐτῶν ἀνελεῖν, αἰτιωμένας ὅτι αὐταῖς οὐκ ἐμίγνυντο· Λήμνιον βλέπων πυρῶδες.

Uterque Eustathii locus satis aperte ab appositis differt; priori enim proverbio e fonte suo duo alia quae alibi non inveniuntur addit, ultimo autem loco et proverbii λημνίᾳ χειρί explicationem ὠμῇ καὶ παρανόμῳ ceteris omnibus communem nova supplet et Herodoti ex quo omnes fere historiam tacite hauserunt mentionem facit. Neque te intellegere nolim utrumque locum conlectionem redolere. Quod permultis aliis exemplis facillime potest confirmari, sed ne locos omnes exscribens te fatigem eorum gravissimos indicasse satis habeo. En habes:

Eust. Il. B 561 p. 287, 14 πλεύσειας εἰς Τροιζῆνα.

Ibid. p. 310, 1 πυγὴ ἀγροῦ.

Il. K 531, p. 822, 23 Διομήδειος ἀνάγκη.

Il. C 32 p. 1129, 53 οὐκ ἄνευ γε Θησέως.

Od. Є 490 p. 1547, 63 πυραύστου μόρος.

Od. Λ 277 p. 1684, 47 Ἀρχίλοχον πεπάτηκας.

Ibid. 320 p. 1688, 29 Πρόκριδος ἄκοντα.

Ibid. 580 p. 1701, 6 Ταντάλου τάλαντα.

Od. T 163 p. 1859, 52 coll. c. Od. X 285 p. 1927, 14 ἅλμην ἔχειν.

Od. P 455 p. 1828, 17 μῦς ἐν Πίσσῃ, μῦς ἐν ἅλμῃ.

Od. X 285 p. 1927, 13 coll. c. Il. B 851 p. 361, 2 et Il. Δ 407 p. 489, 46 Καδμεία νίκη.

Od. Ω 304 p. 1959, 14 ἡ τοῦ Φανίου θύρα.

Quibus permulta a paroemiographis lexicographisque aliena proverbia accedunt quae cum plura sunt quam ut omnia ex diversis congesta esse liceat putari tum explicationibus non raro conlectionem prodere mihi videntur. Conferas haec:

Il. A 170 p. 73, 25 χρυσῆ κορώνη.

Il. Γ 17 p. 374, 45 παρδαλέην ἐνεῖσθαι.

Il. Δ 190 p. 462, 35 κύων ζῶν ἀπὸ μαγδαλίας.

Il. Є 209 p. 540, 18 πασσάλῳ ἀνακρεμάσαι — ἀπὸ πασσάλου λαβεῖν.

Od. Γ 169 p. 1462, 35 Χιαστὶ τίλλειν, Χῖος δεσπότην ὠνήσατο, alia.

Neque est neglegendum Eustathium quippe qui proverbia quae cum aliis habet communia e quo sumpserit plerumque indicet ea ipsa proverbia quae aut omnino solus aut alia explicatione instructa atque ceteri praebet omnia fere uno verbo φασί afferre, quo conlectionem aliquam anonymam qua multorum sententiae vel explicationes erant conlectae signare mihi videtur. Quae cum ita sint Eustathium peculiari proverbiorum conlectione a nullo quorum scriptorum accepimus proverbia exscripta usum esse persuasum habeo. Anquirendum igitur est si forte nonnulla proverbia ad idem spectent vel eundem explicationum quasi colorem praebeant ut quo consilio quaque ratione Eustathii auctor proverbia collegerit cognoscamus. Quod non facile;

neque deest periculum ne hanc viam obscuram intrantes propositum non assequamur. Mihi quidem locos propositos iterum atque iterum perlustranti nonnulli hoc vinculo communi coniuncti videbantur. Persaepe enim Eustathius postquam proverbium aliquod explicavit compluria quae eandem ad rem spectent aut eodem e verbo vel eadem ex re sint orta adiecit. Quod his exemplis confirmabitur:

Il. Α 206 p. 87, 45 ἡ δὲ περὶ γλαυκὸς παροιμία ἡ λέγουσα γλαῦξ εἰς Ἀθήνας ἐμφαίνει μὲν καθ' ἱστορίαν καὶ αὐτὴ φίλον εἶναι πτηνὸν Ἀθηνᾷ τὴν γλαῦκα· λαμβάνεται δὲ ἢ ἐπὶ τῶν συμβαλλόντων ἔνθα μὴ χρεία συμβολῆς ἢ ἐπὶ τῶν θαμιζόντων ἔνθα πολὺ τοιοῦτον πλῆθος. οἱ δὲ παλαιοί φασι καὶ ὅτι τὸ γλαῦκα Ἀθήναζε ἁρμόττει ἐπὶ τῶν ἄλλοθεν μάτην τὰ πλεονάζοντα ὡς σπάνιά τινα ἐμπορευομένων ὃ καὶ εἶναι ὅμοιον τῷ πύξον ἐς Κύτωρον ἤγαγες ἢ ἰχθὺν εἰς Ἑλλήσποντον.

Il. Α 591 sqq. p. 158, 14 καὶ ἄλλως δὲ Σίντιες οἱ Λήμνιοι καθότι πειραταὶ ἦσαν ὡς ἡ ἱστορία φησίν. ὥστε εἶναι καὶ αὐτοὺς Λήμνια κακὰ καθάπερ ὕστερον αἱ γυναῖκες αἳ τοῖς ἀνδράσιν ἐν Λήμνῳ εἰς φόνον ἐπεβούλευσαν. καὶ ἄλλως δὲ ὡς οἱ Λήμνιοι ἄγριοι δηλοῖ καὶ παροιμία, Λημνίαν χεῖρα εἰποῦσα τὴν ἀπαραίτητον, καὶ Λήμνιον βλέπειν ἀντὶ τοῦ δεινὸν καὶ πυρῶδες· ἐκεῖθεν δὲ καὶ Λήμνιον κακὸν ἢ ἀπὸ τῆς κατὰ στόμα δυσωδίας τῶν Λημνιάδων ἢ μᾶλλον ἀπὸ τῶν θρυλλουμένων φόνων. δηλοῖ δέ τι περὶ τούτου καὶ Ἡρόδοτος.

Il. Γ 17 p. 374, 45 ἰστέον δὲ καὶ ὅτι παροιμιωδῶς παρὰ τοῖς ὕστερον παρδαλέην ἐνεῖσθαι λέγεται ὁ ποικίλος τὸν τρόπον καὶ οἷον πολύστικτος τὸ ἦθος κατὰ τὴν πάρδαλιν, ὥσπερ καὶ ἀλωπεκῆν ὁ κερδαλέος καὶ δόλιος κατὰ τὴν κερδὼ καὶ λυκέην ὁ ὕπουλος ἅρπαξ. φορεῖν δὲ καὶ νεβρίδα ῥηθείη ἂν Διονυσιακῶς ὁ δειλὸς καὶ μέθυσος, ἤδη δὲ καὶ ποικίλος καὶ παλίμβουλος, ἐπεὶ στικτόν τι καὶ ἡ νεβρίς. οὐ μὴν καὶ λεοντῆν προσφυῶς πάνυ λεχθείη ἐνάπτεσθαι ὁ ἀνδρεῖος κατὰ τὸν πάλαι Ἡρακλῆν ἢ κατὰ τὸν ὕστερον Ζιή(ηι)λαν τὸν παρὰ τῷ Ἀρριανῷ (Müller frg. hist. Graec. III 600 frg. 74)· ἀχρεῖον γὰρ τὸ ὄνομα τοῦτο ἡ κατὰ τὸν Αἰσώπειον ὄνον παροιμία, ὃς περιεδύσατο λεοντῆν, καθάπου καὶ καλὸν κροκωτὸν ἡ ὁμοίως μυθευομένη γαλῆ.

Il. Δ 48 p. 444, 22 ὅτι δὲ αἱ συχναὶ Ἰλιακαὶ θυσίαι ἀναγκαίως ἐπὶ κακοῖς πυκνοῖς προηγουμένοις ἐγίνοντο δηλοῖ καὶ παροιμία λέγουσα τὸ, ἀεὶ Ἰλίῳ κακά· λεχθεῖσα μὲν ἐπί τινι κακῷ ὑστερογενεῖ, οὐκ ἀπᾴδουσα δὲ οὐδὲ πρὸς τὰ Ὁμηρικά· ἡ δὲ αὐτὴ προγενεστέρα ἐστὶ τοῦ κακῶν Ἰλιάς, ἢ ἀνάπαλιν αὕτη πρὸ ἐκείνης εἴρηται· ὡς τά γε ἄλλα μιᾶς ἐννοίας εἰσὶν ἀμφότεραι.

Il. Ε 209 p. 540, 18 ἡ δὲ ὕστερον παροιμία ἐπὶ πραγμάτων ἄλλως τὸ νόημα ἔθετο λέγουσα πασσάλῳ μὲν ἀνακρεμάσαι τὸ ἀμελῆσαι, ἀπὸ πασσάλου δὲ λαβεῖν τὸ ἐπιμεληθῆναι.

ὁποῖον δή τι καὶ παρ' Εὐριπίδῃ τὸ ξυςτὸν δ' ἐπὶ παςςάλῳ. ἔχει δέ τινα πρὸς ταῦτα ὁμοιότητα καὶ Ἡςιόδου τὸ ὑπὲρ καπνοῦ θεῖναι πηδάλιον.

Il. I 243 p. 750, 40 coll. c. 540, 18 qui loci nescio an in conlectione fuerint coniuncti. δῆλον δ' ὅτι ἐκ τοῦ καπνοῦ καὶ παροιμία τὸ ὑπὲρ καπνοῦ τὸ πηδάλιον ἐπὶ τῶν ἀργούντων καὶ καταμελούντων τέχνης. ὁποῖόν τι καὶ τὸ ἐπὶ παςςάλου τόξον ἢ κιθάραν ἀγκρεμάςαι. καὶ ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ καπνοςφράντης παροιμιακῶς ὁ φειδωλός· καὶ ῥῆμα καπνίζειν τὸ ἐπὶ εὐωχίᾳ πῦρ ἀνάπτειν. ὅθεν καὶ κρέα καπνιςτὰ παρὰ Ἀθηναίῳ (153 c).

Od. Γ 169 p. 1462, 35 ἀπὸ ταύτης δὲ καὶ παροιμία τὸ Χιαςτὶ τίλλειν. ὡς τῶν Χίων παρατιλλομένων κατὰ τοὺς παλαιούς. καὶ ἑτέρα παροιμία κειμένη παρ' Εὐπόλιδι τὸ Χῖος δεςπότην ὠνήςατο ἐπὶ τῶν βλαπτομένων ἔκποθεν προςώπων μεμιςθωμένων ἐπ' ὠφελείᾳ. Χίοις γάρ φαςι πρώτοις χρηςαμένοις ὠνητοῖς ἀνδραπόδοις, ἐμήνιςε τὸ δαιμόνιον. διὸ καὶ ἐβλάβηςαν πολλὰ ὑπὸ δούλων ἀποςτάντων καὶ ἐπαναςτάντων αὐτοῖς. ὅθεν δὲ αἱ ῥηθεῖςαι παροιμίαι δύο, ἐκεῖθεν καὶ Χῖος λόφος, τὸ ἀποτιλθῆναί φαςι τὴν κεφαλὴν τὸ μέςον, ὡς οἷον λόφον ἀπολιπόντων.

Od. 116 p. 1572, 57 φέρεται δὲ καὶ παροιμία ςῦκον ἐφ' Ἑρμῇ ἤγουν ἕρμαιον καὶ εὕρημα ἐκκείμενον ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ ἐντυχόντος. καὶ τὸ μὲν παροιμιακὸν τοῦτο ςῦκον, οὕτω καλόν. τὸ δὲ παρονομάζον τὸν ςυκοφάντην οὐκ ἂν εἴη καλόν. ὅτι δὲ τὸ τῆς ςυκοφαντίας φαυλοτάτου πράγματος ὄνομα χρηςτὴ ἐξαρτύει ὀπώρα τὸ ςῦκον οὐδεὶς τῶν περὶ λόγους ἀγνοεῖ. ἐκ δὲ τοῦ ςύκου καὶ ἑτέρα παροιμία τὸ ςυκίνη ἐπικουρία ἐπὶ ἀφαυρῶν βοηθῶν.

Od. Λ 590 p. 1701, 45 ἰςτέον δὲ καὶ ὡς πολλὴ διαφορὰ κήπου Ἀδώνιδος καὶ δένδρων Ταντάλου. διὰ τοῦτο μὲν παροιμιακῶς ἐπὶ τῶν ἀκερδῶν τίθεται ἐκεῖνο δὲ ἐπὶ τῶν ἀκάρπων καὶ ὠκυμόρων. κῆποι γὰρ Ἀδώνιδος φυτάρια ταχὺ ἀναθάλλοντα ἔςω χύτρας ἢ ἀῤῥίχου, καὶ ὅλως κοφίνου τινὸς καὶ αὐτίκα ῥιπτούμενα κατὰ θαλάςςης καὶ ἀφανιζόμενα καθ' ὁμοιότητά τινα τοῦ κατὰ τὸν ὠκύμορον Ἄδωνιν θανάτου, ὃς ἀνθήςας νεοτήςιον ταχὺ ἀπήνθηςε καταβληθεὶς ὑπὸ Ἄρεος κατὰ τὸν μῦθον.

Ibid. 580 p. 1701, 5 καὶ παροιμία δέ φαςιν ἴςως ἐκεῖθεν τὸ Ταντάλου τάλαντα. ἐπεὶ πλούςιός ποτε ἦν ὡς δηλοῖ φαςι Φιλήμων εἰπών· Κροίςῳ λαλῶ ςοι καὶ Μίδᾳ καὶ Ταντάλῳ. ἢ καὶ ἀπὸ τῆς τοῦ ὀνόματός φαςιν ὁμοιότητος, ὡς ἀγαθίδες ἀγαθίδων ἢ ἀγαθίδες ἀγαθῶν· λέγουςι δὲ οἱ τοιοῦτοι ὀνόματος ὁμοιότητα τὴν ὡςανεὶ παρήχηςιν τοῦ Ταντάλου καὶ τοῦ ταλάντου ὥςπερ δὴ παρηχεῖται καὶ τὸ ἀγαθῶν.

Od. Ρ 455 p. 1828, 17 (ἦν γάρ φηςι ςκεύαςμά τι εὐτελὲς, ὃ θαλαςςίαν ἅλμην ἐκάλουν). αὐτὸ δὲ κατὰ τοὺς παλαιοὺς δύναται δηλοῦν καὶ τὸ ἐπιπόνως βιοῦν· παροιμίαν γάρ φαςι τὴν μῦς ἐν Πίςςῃ, ἔνιοι μῦς ἐν ἅλμῃ μεταγράφουςιν.

Od. T 163 p. 1859, 47 οὐδ' ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης, ἀληλεσμένος βίος, οὐ γὰρ ἄκανθαι, ἅλις δρυός, μερὶξ οὐ πνὶξ, ἄλλην δρῦν βαλάνιζε, quo de loco infra accuratius disseretur. Loci exscripti an omnes uno ex fonte i. e. conlectione illa anonyma manaverint etsi est incertum tamen id est certissimum Eustathium ab aliorum scriptorum locis quibus eadem proverbia leguntur differre neque quemquam effugiet inter hos ipsos locos consensum quendam intercedere. Magnopere autem esset admirandum cur eorum ipsorum proverbiorum, quae Eustathio sunt peculiaria neque ad certum fontem possunt referri, tanta pars sic esset congregata. Neque vero haec congregatio complurium proverbiorum similium parvi momenti esse mihi videtur.

Quintae enim conlectionis in paroemiographorum corpore auctorem, recentioris aetatis sophistam ignotum, similem rationem esse secutum Crusius (Anall. crit. p. 9 sqq) evidenter docuit. Qua ex re iamiam non inepte concludatur utriusque conlectionis auctores simili eoque novo quodam modo copias paroemiographicas conlegisse neque longo intervallo alterum ab altero distare. Sunt autem alia argumenta eaque gravissima quibus Eustathio conlectionem notarum excepta nimirum corporis quinta plane dissimilem ad manum fuisse perspicue appareat. Nostrae enim conlectionis auctorem novas conlegendi rationes ut indagaret studuisse praecipue intellegitur eo quod duplicem methodum[1]) nulla alia in conlectione commemoratam et proverbiis duplici modo utendi et nova fingendi vel excogitandi inveniendique verbosiore disputatione profert et commendat. Quod Eustathio admodum probavit. Nam compluribus locis huius methodi mentionem facit.

Quaeso confer hosce locos Eustathianos:

Il. X 126 p. 1262, 26 καὶ ὅρα ἐν τῷ λόγω τούτῳ (οὐ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐσσι παλαιφάτου οὐδ' ἀπὸ πέτρης) ὡς αἱ παροιμίαι πρὸς διαφόρους ἐννοίας ἀμέμπτως ἔστιν ὅτε στρέφονται, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς Καδμείας νίκης γίνεται.

Od. T 163 p. 1859, 52 καθὰ τῷ ἀπὸ δρυὸς ἢ πέτρης εἶναί τινα, ἔστι παραχρήσασθαι παροιμιακῶς ἐπὶ ἀγριότητι οὕτω καὶ τῷ ἀπὸ τῆς ἅλμης λόγῳ, καθ' ὃν ἐκ μὲν τῆς πικρᾶς ἀκράχολός τις ἄνθρωπος Ἁλμίων ἐσκώφθη, ἐκ δὲ τῆς νοστίμου ἅλμην ἔχειν λέγεται ὁ ἡδὺς ἄνθρωπος.

Od. X 285 p. 1927, 13 τὸ δὲ καὶ δυάζειν τὰς παροιμίας ἄλλη τις αὐτὸ δεξιὰ μέθοδος δηλωθεῖσα καὶ ἀλλαχοῦ καθ' ἣν τὸ νίκη Καδμεία οἱ μὲν ἐπὶ τῆς ἀκερδοῦς καὶ ἀνωφελοῦς ἐξελάβοντο ψογερῶς, οἱ δὲ ἐπὶ τῆς ἄκρας καὶ καθ' ὑπερβολήν. καὶ τὸ ἅλμην δὲ ἔχειν ὡς προδεδήλωται πῇ μὲν πικρὸν

1) Cf. Crusium Anal. crit. p. 76; Verhandlungen der 37. Philologenversammlung in Dessau p. 223.

ἄνθρωπον σκώπτει, πῇ δὲ ἡδὺν παραδηλοῖ καὶ ὅ φασιν εὔνοστον ὁμοίῳ δὲ λόγῳ καὶ τὸ ἀπὸ δρυὸς ἢ πέτρης εἶναί τινα οὐ μόνον ἀρχαιογονίαν παλαιτάτην σημαίνει Ὁμηρικώτερον ἀλλὰ καὶ ἦθος ἀτέραμνον κατὰ καιρίαν ἔστιν ὅτε παράχρησιν, quibuscum conferendum est Il. Β 851 p. 361, 2 καὶ γοῦν Καδμείαν νίκην οἱ μὲν ἄλλοι οὐκ ἐπαινοῦντές φασι· τὴν ἀκάρπωτον γὰρ καὶ ἀκερδῆ τά τε ἄλλα καὶ διὰ τὸ μηδὲν ἀπόνασθαι τὸν Ἐτεοκλῆν τῆς τῶν Καδμείων κατὰ τῶν Ἀργείων νίκης μηδὲ τοὺς ἀμφ᾽ αὐτόν. Ἀῤῥιανὸς δὲ τὴν μεγάλην καὶ ὅ φασι κατ᾽ ἄκρας νοεῖ διὰ τὸ ἄκρως ἡττηθῆναι τοὺς περὶ τὸν Πολυνείκην ὑπὸ τῶν Καδμείων ὡς μόνον περισωθῆναι τὸν Ἄδραστον, et Il. Δ 407 p. 490, 2 ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τῶν ῥηθέντων Θηβαϊκῶν πολέμων παροιμία ἐξέπεσεν ἐπὶ τῶν ἀλυσιτελῶν τὸ Καδμεία νίκη, ἐπειδή φασι Θηβαῖοι τὰ πρῶτα νικήσαντες ὕστερον ὑπὸ τῶν ἐπιγόνων ἡττήθησαν. Ἀῤῥιανὸς (Müller frg. hist. Graec. III 598 frg. 66) μέντοι ἐν τοῖς Βιθυνιακοῖς ὡς καὶ προεδηλώθη ἐπὶ μεγίστης νίκης τὴν παροιμίαν ἐδέξατο. τινὲς δὲ αὐτὴν ἄλλως εἰλῆφθαί φασιν ἢ ἀπὸ Οἰδίποδος ὃς Θήβῃσι τὸ τῆς Σφιγγὸς αἴνιγμα λύσας εἶτα ἔπαθλον τὴν μητέρα ἔγημεν ἢ ἀπὸ Κάδμου ὃς ἀνελών φασι τὸν τὴν Ἀργείαν κρήνην τηροῦντα δράκοντα ἐθήτευσεν Ἄρει ὀκτὼ ἔτη. Quibus in locis praeter scholl. ad Plat. Remp. 414 et scholl. ad Hom. Il. Χ 126 innixus Eustathius Il. Χ 1262, 7 et Od. 1859, 19 de proverbio ἀπὸ δρυὸς καὶ ἀπὸ πέτρης verbosiora profert.

Notandum quidem est Eustathium locis laudatis eadem semper tria exempla afferre, qua de causa non temere conieceris auctorem eius ipsum eis solis explicandis proverbiis methodum illam illustrasse. Luculentissime vero nova conlectio agnoscitur disputatione ad Od. Χ 285 sqq. p. 1926, 62 instituta. Hoc enim loco Eustathius ex auctore suo alteram ut ipse dicit methodum exemplis multis allatis laudat quibus quomodo nova proverbia fingere vel invenire possit quivis doceatur. Quod ut intellegas locum ipsum exscribo: ἰστέον δὲ ὅτι τὸ τοῦτό σοι ἀντὶ ποδὸς ξεινήϊον εἰς παροιμίαν ὕστερον ἔπεσεν ἐπὶ τῶν ἀντὶ κακοῦ ἀπολαβόντων κακόν. ἦν δὲ σοφὸς πάμμεγας καὶ ἱερὸς ὁ κατάρξας τῆσδε τῆς παροιμίας ὃς καὶ Κυκλώπειον δωρεὰν ἔφη ὡς ἐκ τῶν κατὰ Κύκλωπα τὴν καὶ ὄψιμον καὶ ὀλεθρίαν ὡς ἐκ τοῦ Οὖτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι. τοιαύτῃ μεθόδῳ καὶ τὸ αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεὺς παροιμιῶδες ἔσται ὡς πρὸ βραχέων γέγραπται. οὕτω δὲ καὶ τὸ Βελλεροφόντης καθ᾽ ἑαυτοῦ γράμματα ἐκ τῶν Ὁμήρων εἴληπται. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα πολλαχόθεν ἔστιν ἐξευρίσκεσθαι, καὶ οὐ μόνον ἐκ τῶν λογίως διεσκευασμένων, ἀλλὰ καὶ τῶν δημοτικωτέρων. καὶ γέμει τοιούτων παροιμιῶν ὁ βίος. ἔχει δὲ καὶ ἄλλως ὁ καθ᾽ ἕνα τῶν κατ᾽ ἄνθρωπον παροιμίας ποιεῖν ἐν τῷ ὁρμᾶσθαι ποθὲν δεξιῶς, οἷον, ὁ μαθὼν πεῖσμα καὶ πεισμονὴν ἐπὶ τῶν ἐνστατικῶν εἰρῆσθαι τροπικῶς ἀπὸ τῶν κατὰ νῆας πεισμά-

των ἤγουν σχοινίων ἐρεῖ παροιμίαν ὑποκλέψας ἐκεῖθεν, ὡς πάντες τοῦ αὐτοῦ λίνου ἢ τῆς αὐτῆς καννάβεως ἐστὲ, τουτέστιν ὁμοίως πάντες πεισματικοί. ἔτι φόρτον Αἰσώπειον εἴποι ἄν τις ἐπὶ τῶν μὴ ἀεὶ βαρυνόντων ὡσαύτως ἀλλ᾽ ὑφιέντων ἠρέμα κατὰ βραχὺ τοῦ εἴτε σωματικοῦ ἢ ἀλλοίου ἄχθους, ὁρμηθεὶς ὁ τοιοῦτος ἐκ τῶν κατὰ λογοποιὸν Αἴσωπον, ὃς φρυκτὰς αἴρων μάζας εἰς ὁδὸν καὶ φόρτον ἐξογκώσας οὔτε εὐάγκαλον ἀλλὰ καὶ δυσβάστακτον διὰ τὸ περιβριθὲς τὴν μὲν ἀρχὴν ἐγελᾶτο οἷα τοσοῦτον ἄχθος τοῦ μετρίου προελόμενος, τῇ δὲ ἑξῆς καὶ τῇ μετ᾽ αὐτὴν καὶ τῇ ἐχομένῃ ἐθαυμάζετο διὰ τὸ ἀπηλλάχθαι τοῦ κατὰ τοὺς συνδούλους βαρύνεσθαι διόλου τῷ ἀχθοφορήματι.

Τὸ δὲ καὶ δυάζειν τὰς παροιμίας ἄλλη τις αὐτὸ δεξιὰ μέθοδος κτλ. cf. supra p. 293 sq.

Deinde ne parvi quidem momenti mihi esse videtur quod primo loco (Il. p. 374, 45 supra p. 291) legitur: ἰστέον δὲ καὶ ὅτι παροιμιωδῶς παρὰ τοῖς ὕστερον παρδαλέην ἐνεῖσθαι κτλ., nec denique sunt neglegendi duo loci Il. Χ 285 sqq. p. 1926, 62 et Il. Γ 156 p. 397, 25, quibus legimus ἦν δὲ σοφὸς πάμμεγας καὶ ἱερὸς ὃς κατάρξας τῆσδε τῆς παροιμίας κτλ. et σοφὸς γοῦν τις οὐ πάνυ παλαιὸς διὰ μόνον αὐτὸ τοῦτο τὸ, οὐ νέμεσις κτλ.

Quae argumenta universa satis gravia mihi videntur, quibus nostrae quoque conlectionis auctorem rhetorem vel sophistam recentioris aetatis fuisse ut nobis persuadeamus adducamur.[1])

Supersunt nonnulla proverbia quae cum insigni vinculo communi non coniungantur ad conlectionem nostram anonymam referenda esse etsi non audeo contendere tamen iudicanda tibi proponam. Nam nescio an animadverteris proverbia ad Eustathii conlectionem supra relata plerumque verbosius explicari et persaepe variis explicationibus exornari, quod idem in sequentia ab adagiis aliarum conlectionum satis aperte discrepantia quadrare arbitrer.

Sunt autem haec:

Il Α 170 p. 73, 25 ὅθεν καὶ τὸ ἀγαθὸν τέλος τῶν πράξεων χρυσῆν κορώνην (quod alibi non invenitur) ἡ παροιμία καλεῖ ὡς ὅτε τις εἴπῃ χρυσέαν ἐπιτεθῆναι κορωνίδα ταῖς πράξεσιν ἢ τοῖς λόγοις ἤτοι συμπέρασμα καὶ τέλος, ἀπὸ τῆς τοιαύτης τοῦ τόξου κορώνης τὴν μεταφορὰν λαβοῦσα ἢ τυχὸν καὶ ἀπὸ τῆς τῶν νηῶν κορωνίδος ἢ καὶ ἀπὸ τῆς τὰς θύρας συγκλειούσης κορώνης.

Il. Β 637 p. 310, 1 καὶ πυγὴν δὲ ἀγροῦ παροιμιακῶς ἐλάλησε (sc. ἡ αὐτὴ μεταχείρισις) μετενεγκοῦσα ἐκ τῆς σαρκικῆς πυγῆς ὅ τινες μὲν ἀντὶ τοῦ τὸ πιότατον τοῦ ἀγροῦ κατὰ τὸ οὖθαρ ἀρούρης ἐνόησαν· ἕτεροι δὲ παροιμιακῶς ἐξελάβοντο

---

1) Crusius, Verhandlungen der 37. Philolog.-Versammlung in Dessau p. 227 et Mus. Rhen. XXXIX 604, adnot. 3 et 4 Plutarchum conlectionis nostrae esse auctorem sagaciter coniecit.

ἐπὶ τῶν μὴ μόνον ἀγρῷ ἀλλ᾽ ἁπλῶς ᾡτινισῦν προσκαθημένων λιπαρῶς ἄλλοι δὲ ἐπὶ τῶν σφόδρα ἀγροίκων.

Ibid. 828 p. 355, 25 postquam e Strabone Antimachi fragmentum posuit: ἕτεροι δὲ οὐκ ἰδίᾳ μὲν Ἀδρήστειάν φασιν, ἰδίᾳ δὲ Νέμεσιν οὐδὲ Ἄδρηστον τοῦτον οἴδασιν αἴτιον τοῦ τῆς Ἀδρηστείας ταύτης ὀνόματος, ἀλλὰ Νέμεσιν Ἀδράστειαν λέγοντες Ἄδραστον αἰτιῶνται τῆς παροιμίας ταύτης, ὃν Σικυῶνι πρῶτα ἐμβασιλεύειν ὁ ποιητὴς πρὸ τούτου ἱστόρησε, καὶ τὴν μὲν Νέμεσιν ὡς εἰς κύριον τιθέασιν ὄνομα τὴν δὲ Ἀδράστειαν ὡς εἰς ἐπίθετον, καὶ βούλονται εἶναι ἀδράστειαν τὴν οἰκονομησαμένην παραδόξως τὰ κατὰ τὸν τοιοῦτον Ἄδραστον, οὗ μόνου τῶν ἡγεμόνων διασωθέντος ἐκ τοῦ Θηβαϊκοῦ πολέμου ἐνεμέσησε τὸ θεῖον. καὶ γοῦν ἐν τοῖς Ἐπιγόνοις τῶν ἐν Θήβαις πεσόντων ἀρχηγῶν Διομήδης μὲν καὶ Σθένελος καὶ οἱ λοιποὶ περιεγένοντο μόνος δὲ ὁ ἐξ Ἀδράστου πέπτωκε καὶ οὕτω κατά τι δίκαιον ἀνισώθη τὸ δοκοῦν ἐκεῖ ἐλλελεῖφθαι πρὸ τῆς Νεμέσεως καὶ ἐκλήθη αὕτη ἐντεῦθεν Ἀδράστεια. ἕτεροι δὲ τὴν Νέμεσιν Ἀδράστειαν εἶπον καλεῖσθαι διὰ τὸ τῆς θείας δίκης ἀναπόδραστον, ἤτοι ἄφυκτον. Haec sequuntur Pausaniae explicationes.

Il. Γ 156 p. 397, 25 κἀκεῖνο δὲ εἰδέναι οὐκ ἀχρεῖον ὅτι τὸ οὐ νέμεσις εἰς παροιμίαν ἔπεσεν ἐπὶ τῶν ἐχόντων μέν τι, ὅπερ ἂν ἔχοι τις οὐκ ἐπαινεῖν, ὅμως δὲ ἄλλως φιλουμένων διά τι σεμνὸν λόγου ἄξιον. σοφὸς γοῦν τις οὐ πάνυ παλαιὸς (cf. supra p. 295). διὰ μόνον αὐτὸ τοῦτο τὸ, οὐ νέμεσις, πολὺν πλοῦτον βασιλικὸν περιέθετο, κατὰ καιρὸν λαλήσας αὐτὸ εἰς ἔπαινον βασιλίδος, ἐχούσης μέν τοι μέμψεως, καλῆς δὲ ὅμως. Ἀριστοτέλης δὲ βούλεται ἡμῶν ἕκαστον ἐπιλέγειν τῇ ἡδονῇ τοιοῦτόν τι οἷον οὐ νέμεσις ἀμφ᾽ ἡδονῇ πολλὰ πάσχειν.

Il. Κ 531 p. 822, 17 postquam narrationem de palladio a Diomede et Ulixe ablato apposuit: ὅθεν καὶ παροιμία διεδόθη τὸ Διομήδειος ἀνάγκη ἐπὶ τῶν βίᾳ ἐγχειρούντων ἔργοις καὶ μάλιστα ὅτε τις ἁλοὺς ἐπίβουλος βίαν πάσχῃ ἐνεργεῖν τι τῶν μὴ θελητῶν. καὶ τοί τινες τὴν τοιαύτην παροιμίαν ἀπὸ τοῦ Θρακὸς Διομήδους φασὶν ἐκπεσεῖν ὃς ἠνάγκαζε τοὺς ξένους αἰσχραῖς οὔσαις ταῖς αὐτοῦ θυγατράσι μίγνυσθαι, ἃς καὶ ἵππους ὁ παλαιὸς λόγος ἀλληγορεῖ. εἶτα καὶ ἀνῄρει τοὺς μὴ ἐθέλοντας γαμβροὺς ὁ αὐτὸς πενθερὸς γαμβροκτόνος ὢν καὶ αὐτὸς κατὰ τὸν Οἰνόμαον.

Il. Μ 33 p. 891, 9 τὸ δὲ κατὰ ῥοῦν τραπῆναι τοὺς ποταμοὺς ταὐτόν ἐστι τῷ ἔνθα πρώην ῥέοντες ἐπορεύοντο, ὅθεν καὶ παροιμία εἴληπται τὸ κατὰ ῥοῦν τὰ πράγματα φέρεσθαι ὅ ἐστι μὴ ἀνακόπτεσθαι ὡς παρεκνεύειν ὧδε κἀκεῖ, ἀλλ᾽ εὐροεῖν τινι τὰ τῆς τύχης, οὗ τὸ ἔμπαλιν ἀνάῤῥουν χωρεῖν ἐστιν.

Il. Ν 636 p. 951, 50 ἰστέον δὲ ὅτι ἐπαινετῆς ὀρχήσεως εἴδη οὐ μόνον τὰ ἐν τοῖς περὶ Κουρήτων ἱστορηθέντα ἀλλὰ καὶ τὸ τραγικὸν ὃ περισπούδαστον ἦν τοῖς τραγῳδοῖς ὡς παροιμιακῶς

δηλοῖ καὶ τὸ σχῆμα καὶ τριώβολον. Φρύνιχον γάρ φασι τὸν τραγῳδιοποιὸν οὕτω σπουδάσαι περὶ τραγικὴν ὄρχησιν, ὥστε τῷ καινὸν σχῆμα εὑρόντι διδόναι τριώβολον. καὶ οὕτω μέν τινες τὴν παροιμίαν συνεβίβασαν ταύτην. οἴδαμεν δὲ ἐκ τῶν Ἰαμβλίχου καὶ ὅτι ἀπὸ Πυθαγόρου εἴληπται αὕτη, ὃς μαθητῇ δεξιῷ μὲν ὀκνηρῷ δὲ εἰς μάθησιν καθ᾽ ἕκαστον μαθηματικὸν σχῆμα τριώβολον ἐδίδου, ἐξωνούμενος οὕτω τὴν τοῦ παιδευομένου μάθησιν

His expositis restat ut in locum supra (p. 293) iam indicatum quo de nisi paroemiographorum lexicographorumque locos ad idem spectantes conferimus non possumus diiudicare accuratius inquiramus. Disputationi enim copiosissimae de proverbio οὐδ᾽ ἀπὸ δρυὸς οὐδ᾽ ἀπὸ πέτρης Od. T 163 p. 1859, 46 addit haec: Εἰς δὲ τὸ ἀπὸ δρυὸς εἶναι προσενθυμητέον ἐκ τῶν παλαιῶν καὶ τὸν ὥς φασιν ἐκεῖνοι, βαλανίτην βίον, ὃς ὕστερον ἐξ ἐπιμελείας καὶ εὑρέσεως ἀλετοῦ ἐξήνεγκε παροιμίαν τὴν ἀληλεσμένον βίον ζῇ ἐξ ἀγρίου καὶ ἀκανθώδους τοῦ πρότερον. ὃν δηλοῖ τὸ, οὐ γὰρ ἄκανθαι· ὑπομιμνῆσκον τὴν τοῦ παλαιοῦ βίου μεταβολήν. ἐντεῦθεν δὲ καὶ τὸ, ἅλις δρυὸς ἐπὶ τῶν δυσχερῶς φασι καὶ ἀηδῶς ἐσθιόντων, ὕστερον δὲ κάλλιόν τι εὑρόντων. τῷ δὲ οὐ γὰρ ἄκανθαι σύνδρομον καὶ τὸ μερὶξ οὐ πνὶξ ὡς ἀλλαχοῦ ἐγράφη. τὸ δέ γε ἄλλην δρῦν βαλάνιζε ἄλλως ἐναλλαγὴν βίου δηλοῖ, οὐ μὴν τὴν ἐκ πάντῃ ἀγρίου εἰς ἥμερον, quibuscum conferas haece:

Athous.	Ps.-Zen.	Bodleian.	Ps.-Diog.	Mac.	Suidas.
	I, 21. ᾿Αληλεσμένον βίον καὶ μεμαγμένον βίον: ἐπὶ τοῦ ἑτοίμου καὶ προχείρου καὶ ἀκόπου.	22. ᾿Αληλεσμένον βίον καὶ μεμαγμένον βίον: ἐπὶ τοῦ ἑτοίμου καὶ ἀκόπου.	I, 17. ᾿Αληλεσμένος βίος καὶ μεμαγμένος: ἐπὶ τοῦ ἑτοίμου καὶ προχείρου.	I, 83. = Ps.-Zen.	s. v. βίος: καὶ παροιμία ‘βίον μεμαγμένον’ ἐπὶ τῶν εὐδαιμονιζομένων ἐπὶ πολυτελεῖ καὶ ἡδεῖ βίῳ. καὶ παροιμία ‘βίον ἀληλεσμένον’ ἐπὶ τῶν ἐν ἀφθονίᾳ τῶν ἐπιτηδείων ὄντων. s. v. βίος ἀκανθώδης: βίος ἀκανθ. ὁ τραχὺς καὶ σκληρὸς καὶ παλαιός. καὶ βίος ἀληλεσμένος ὁ εὐχερὴς καὶ ἡδὺς ἐπὶ τῶν ἐν ἀφθονίᾳ τῶν ἐπιτηδείων ὄντων. καὶ βίος ἐξηυλημένος ἐπὶ τῶν ἀχρήστων ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἀχρείων αὐλῶν. καὶ βίος μεμαγμένος ἐπὶ τῶν ἐξ ἑτοίμου καὶ ἀπόνως τρεφομένων s. v. ἀληλεσμένον: καὶ ἀληλεσμένον βίον οἱ μὲν ἐπὶ τῶν βαλανίτῃ βίῳ χρωμένων ἐδέ-

					ξαντο, οἱ δὲ ἐπὶ τῶν ἀταλαιπώρως βιούντων οἷον κατειργαςμένον πρὸς τροφὴν ἕτοιμον. ἀληλεςμένος βίος ἐπὶ τῶν ἐν ἀφθονίᾳ τῶν ἐπιτηδείων ὄντων. ἄλλη δὲ παροιμία φηςίν, οὐ γὰρ ἄκανθαι. Ἔοικε δὲ ὑπομιμνήςκειν τὴν τοῦ βίου μεταβολὴν ἀγρίου καὶ ἀκανθώδους πρότερον ὄντος πρὶν εὐμέλειαν τῆς γῆς καὶ τῶν σπερμάτων γενέσθαι. ὅθεν ἀπὸ τῆς ὕστερον ἐπιμελείας ῥηθῆναι τὸ ἀληλεςμένον.
I, 16. = Ps.-Zen. βαλάνοις δρυῶν τρεφόμενοι ὑςτέρῳ 4 χρόνῳ εὑρεθεῖςι τοῖς τῆς Δημ.	II, 40. Ἄλις δρυός: ἐπὶ τῶν ἐκ φαυλοτέρας διαίτης ἐρχομένων ἐπὶ βελτίονα εἴρηται ἡ παροιμία. Ἐπειδὴ τὸ ἀρχαῖον οἱ ἄνθρωποι βαλάνοις δρυὸς τρεφόμενοι ὕςτερον εὑρεθεῖςι τῆς	45. Ἄλις δρυός: ἐπὶ τῶν ἐκ φαυλοτέρας διαίτης εἰς ἀμείνονα μετατεθέντων. Παρ' ὅςον οἱ παλαιοὶ ἐπαύςαντο βαλανηφαγίας εὑρεθέντων ςίτου καὶ οἴνου τοῦ μὲν ὑπὸ Δημήτρας	I, 62. Ἄλ. δρυός: ἐπὶ τῶν εἴς τινα βελτίονα δίαιταν μεταβαλλομένων. Τῶν γὰρ βαλάνων οἱ παλαιοὶ παυςάμενοι μετεῖχον ςίτου καὶ οἴνου.	I, 88. Ἄλ. δρ. ἐπὶ τῶν αἰςχρῶς μέν τι καὶ ἀηδῶς ἐςθιόντων ὕςτερον δὲ βέλτιόν τι εὑρόντων.	s. v. ἄλλην: ἄλλην δρῦν βαλάνιζε ἐπὶ τῶν ἐνδελεχῶς αἰτούντων τι ἢ παρὰ τῶν αὐτῶν ἀεὶ δανειζομένων. καὶ ἑτέρα παροιμία ἅλις δρυὸς ἐπὶ τῶν δυςχερῶς μέν τι καὶ ἀηδῶς ἐςθιόντων,

Athous.	Ps.-Zen.	Bodl.	Ps.-Diog.	Mac.	Suidas.
	Δήμητρος καρποῖς ἐχρήςαντο.	τοῦ δὲ οἴνου ὑπὸ Διονύςου.			ἕτερον δὲ βέλτιον εὑρόντων.
I, 17. = Ps.-Zen. δανειζομένων ἡ παροιμία εἴρηται. Ἐπειδὴ βαλ. —, τὸ παλαιὸν οἱ ἄνθρωποι τοὺς μιcθοῦ τὸν καρπὸν cυλλέγ.	II, 41. ἄλλην δρῦν βαλάνιζε: ἐπὶ τῶν cυνεχῶc αἰτούντων ἢ παρὰ τῶν αὐτῶν δανειζομένων εἴρηται ἡ παροιμία. Ἐπεὶ βαλάνοις ἔζων τὸ πρὶν οἱ ἄνθρωποι· καὶ βαλανιcτὰc ἐκάλουν τοὺc μιcθῷ τὸν καρπὸν τοῦτον cυλλέγοντας. Πρὸc τοίνυν τοὺc τῆc cυλλογῆc ἤδη πεπληρωμένης περιcκοποῦντας εἴ τινες εἶεν ἐν τῇ δρυῒ βάλανοι οἱ παριόντες cκώπτοντες ἔλεγον: Ἄλλ. δρῦν. βαλ.	23. Ἄλλ. δρ. βαλ. ἐπὶ τῶν ἐνδελεχῶc τι αἰτούντων περὶ τῶν αὐτῶν. Ἐπειδὴ γὰρ βαλάνοις ἔζων τὸ παλαιὸν cκώπτοντο τοὺc παριόντας καὶ περιcκοποῦντας τὰc δρῦc οὓc καὶ βαλάνους ἐκάλουν, ὡc μιcθοῦ τοῦτο πράττοντας τὸ παρὸν ἐπεφώνουν οἱ τοιαύτας ἔχοντες.	I, 19. Ἄλλ. δρ. βαλ. ἐπὶ τῶν ἐνδελεχῶc αἰτούντων ἢ ἐπὶ τῶν cυνεχῶc δανειζομένων. οἱ γὰρ παλαιοὶ βαλάνοις ἔζων· πρὸc οὖν τοὺc περιcκοποῦντας τὰc δρῦc εἴτε πλήρεις εἶεν εἴτε κεναί, Ἄλλ. δρῦν βαλ. ἔλεγον.	I, 87. Ἄλλ. δρ. βαλάν.: ἐπὶ τῶν ἐνδελεχῶc αἰτούντων.	
III, 62. excidit.	V, 23. μερὶc οὐ πνίγει: Δικαίαρχόc φηcιν ἐν τοῖc περὶ τῆc Ἑλλάδοc ἐν τοῖc δείπνοις μὴ εἶναι cύνηθεc τοῖc ἀρχαίοις διανέμειν μερίδας. διὰ δὲ προ-	644. μερὶc οὐ πνίγει: ἐπὶ ἰcότητοc ἡ παροιμία ἐλέχθη.	om.	V, 83. Μερὶc οὐ πνίγει sine explicatione.	s. v. μερὶc οὐ πνίξ: τῶν δυνατωτέρων ἁρπαζόντων τὰc τροφὰc τῶν ἀcθενεcτέρων, καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐκείνων πνιγομένων, ἐπεὶ ἄρα αὐτοῖc βοηθεῖν

φάσεις τινὰς ἐνδεεστέρων γενομένων τῶν ἐδεσμάτων, κρατῆσαι τὸ ἔθος τῶν μερίδων καὶ διὰ τοῦτο τὴν παροιμίαν εἰρῆσθαι. Τῶν γὰρ ἐδεσμάτων κοινῇ καὶ μὴ κατὰ μέρος τιθεμένων τὸ πρότερον οἱ δυνατώτεροι τὰς τροφὰς τῶν ἀσθενῶν ἥρπαζον, καὶ συνέβαινε τούτους ἀποπνίγεσθαι, μὴ δυναμένους ἑαυτοῖς βοηθεῖν. Διὰ τοῦτο οὖν ὁ μερισμὸς ἐπενοήθη.			οὐκ ἠδύναντο, ἐπενοήθη ὁ διαμερισμός· καὶ ἕκαστος ἑκάστῳ τὸ ἴσον λαμβάνων ἐπεφώνει ʽμερὶς οὐ πνίξʼ. ἢ οὕτως γράφε, μερὶς οὐ πνίγει. ὅτε οὖν οἱ δυνατοὶ ἥρπαζον ἦν πνίξ· ὅτε δὲ ἐπενοήθη ὁ μερισμὸς ἔλεγον οἱ πένητες ʽμερὶς οὐ πνίξʼ.

Quos locos si diligenter contuleris Eustathium cum Suidae quibusdam consentientem a reliquis differre intelleges. Primum enim proverbium οὐ γὰρ ἄκανθαι[1]) in ceteris desideratum uterque eodem fere modo profert, tum proverbii ἅλις δρυός plane aliam explicationem praebet atque paroemiographi. Quin etiam in ἀληλεσμένος βίος inter utrumque intercedere consensum apertissimum est. Nam Eustathius tradit proverbium ἀληλεσμένος βίος ortum esse ex βαλανίτης βίος quae eadem explicatio, cum in paroemiographis frustra requiratur, in Suidae lexico s. v. 4* ἀληλεσμ. βίος praeter alias invenitur. Paroemiographi autem omnes cum ἀληλεσμ. βίος coniungunt μεμαγμένον βίον quod Eustathius omisit neque apud Suidam quo quidem loco ut in Eustathio οὐ γὰρ ἄκανθαι additum est proverbio ἀληλεσμένος βίος invenies. Atque ut breviter dicam quid hoc de toto loco cogitem

1) In Hesychio s. v. aliis cum additamentis legitur.

ego equidem persuasum habeo hunc Eustathii locum quippe qui habeat unum colorem e conlectione anonyma fluxisse qua persaepe similia proverbia congregata fuisse vidimus. Neque enim Eustathium hic Suida esse usum tibi concedam. Nam qui factum esse putabis ut Eustathius siquidem ex lexicographo illo hausit ea tantum quae sunt aliena a paroemiographis sumpserit? Immo in Suidae lexicon loci sive a Suida ipso sive ab interpolatore sunt recepti e paroemiographis e Photio (μερὶϲ οὐ πνίξ) e conlectione illa anonyma aut ex Eustathio ipso manaverunt et ubicumque Eustathius explicationem omisit apud Suidam aliunde est suppleta. Qua de causa cum s. v. ἀληλεϲμένοϲ βίοϲ quo loco consentit cum Eustathio desit μεμαγμένοϲ βίοϲ, inveniatur οὐ γὰρ ἄκανθαι, s. v. βίοϲ ἀκανθώδηϲ ubi congruit cum paroemiographis μεμαγμένοϲ βίοϲ ab Eustathio omissum eadem explicatione atque a reliquis praebetur. Proverbiorum denique μερὶϲ οὐ πνίξ et ἄλλην δρῦν βαλάνιζε quae in conlectione proverbiis propositis sine explicatione fuisse addita (cf. τὸ δέ γε ἄλλην δρῦν βαλάνιζε, ἄλλωϲ ἐναλλαγὴν βίου δηλοῖ, οὐ μὴν τὴν ἐκ πάντῃ ἀγρίου εἰϲ ἥμερον et quae autecedunt Od. p. 1859, 45) arbitror, explicationes a Suida e Photio et e paroemiographis sunt depromptae. Equidem cum aliis locis Suidam et Eustathium de proverbiis ex conlectione anonyma sumptis consentire non animadverterim malim putare quae in Suidae lexico cum Eustathio congruentia hoc loco legimus ab interpolatore esse addita.

Macarius denique quae cum utroque habet communia ex utro sumpserit ambigas.

Quibus explanatis satis docuisse mihi videor conlectionis anonymae ab Eustathio solo exscriptae auctorem et simili modo atque corporis conlectionis quintae auctorem id imprimis prudenter spectasse ut proverbia aliquo modo similia congregaret et studuisse ut quibus explicationibus singula proverbia erant instructa accuratius atque diligentius proferret et — quod maxime est notabile — discrepantem ab omnium conlectionum auctoribus permagnam dedisse operam ut novas conlegendi explicandique rationes investigaret neque abhorruisse de novis proverbiis excogitandis inveniendisque dare praecepta. Universum autem numerum proverbiorum Eustathii si contemplamur et multa uberius atque copiosius quam in reliquis conlectionibus explicari neque pauca ab illis prorsus aliena inveniri intellegimus. Qua de causa Eustathius in proverbiis tractandis explicandisque nunquam est neglegendus. Cum vero eius copiae paroemiographicae non sine summo labore e commentariorum amplissimorum mole possint erui id potissimum hac dissertatiuncula efficere volui ut qui studiis paroemiographicis faveant Eustathii proverbia sine molestia in usum suum possint convertere.

Sunt quidem haud pauca adhuc non commemorata proverbia quae in Eustathio solo inveniantur. Sed cum multa eorum explicatione omnino careant reliqua brevissima sint inlustrata neque ullus consensus aut ullum vinculum inter ea possit cognosci vix quisquam de eis diiudicare audebit. Negare equidem nolo nonnulla ad conlectionem illam posse referri quae nescio an auctor receperit cum in aliis non viderit respecta.

Conferas igitur haec:

Il. Β 89 p. 179, 19 ἐν μετοπώρῳ τὰ ἄνθη.

Ibid. 169 p. 196, 44 ζυγὸς δόλιος.

Ibid. 210 p. 203, 38 ἀνέμοις θάλασσα δουλεύει.

Ibid. 723 p. 329, 43 Λερναία ὕδρα.

Ibid. 858 p. 364, 16 ὀσφὺν κατε(η)γὼς ὥστε Μύσιος ὄνος.

Il. Δ 190 p. 462, 36 κύων ζῶν ἀπὸ μαγδαλίας.

Ibid. 358 sqq. p. 480, 43 et aliis locis ἀπάτης ἀγαθῆς οὐκ ἀποστατεῖ θεός.

Il. Ε 815 sqq. p. 610, 28 δεῖπνον Ἰκκοῦ.

Il. Η 69 p. 665, 35 ζυγοῦ πρὸς δίκην εὐθέστερος.

Il. Ξ 329 p. 980, 44 Ἄθως σκιάζει νῶτα Λημνίας βοός.

Ibid. 255 p. 983, 31 ὃν οὐ θρέψει Κῶς, ἐκεῖνον οὐδὲ Αἴγυπτος.

Il. Ο 381 p. 1021, 14 ἐπὶ τὸν εὖ ἔχοντα τοῖχον ῥέπειν.

Il. Σ 125 p. 1134, 62 οἱ ποθοῦντες ἐν ἄματι γηράσκουσιν.

Od. Ι 119 p. 1619, 43 ἐκ πάτου.

Od. Κ 47 p. 1646, 19 ἀεί ποτε εὖ μὲν ἀσκὸς εὖ δὲ θύλακος ἀνθρώποις ἐστίν.

Od. Ο 104 p. 1776, 2 Ἑλένης κρατήρ.

Od. Υ 348 p. 1895, 18 πρότερον αἷμα ὕσει.

Neque de sequentibus quae etsi aliis locis inveniuntur tamen alio modo atque apud Eustathium sunt explicata certi quidquam potest affirmari.

Il. Λ 564 p. 863, 5 ξύειν τὸν ἀντιξύοντα.

Od. Λ 277 p. 1684, 47 Ἀρχίλοχον πεπάτηκας.

Ibid. 320 p. 1688, 29 Πρόκριδος ἄκοντα.

Od. Τ 396 p. 1871, 9 πυρὸς ἕτερα θερμότερα.

Od. Υ 152 p. 1887, 55 σιτεῖσθαι ἀπὸ μαγδαλιᾶς.

Index proverbiorum Eustathii.[1])

1) Proverbiis tractatis commentationis pagina est adscripta. Proverbia a conlectionibus notis aliena asterisco sunt distincta.

Paragraphorum descriptio.

Vita auctoris.

Natus sum Carolus Ludovicus Henricus Ernestus Augustus Hotop Hannoverae in vico Wasbüttel ante diem decimum Calendas Septembres anni MDCCCLXI patre Ernesto matre Dorothea e gente Dettmeriana quos ambos adhuc vivos valde gaudeo. Fidei sum addictus evangelicae. Primis litterarum elementis vici illius in schola cum essem imbutus ante diem duodevicesimum Calendas Maias anni MDCCCLXXIV Gymnasii Guelferbytani in classem sextam a Ferdinando de Heinemanno quo dirigente tum gymnasium florebat receptus sum. Quam scholam postquam octo annos frequentavi ab Hermanno Lentzio praeceptore dilectissimo imprimis artium amore inflammatus maturitatisque testimonium quod dicunt vere anni LXXXII hs. s. adeptus Tubingam studiis philologicis ut darem operam me contuli. Ibi cum duo per spatia semestria Kugleri de Pflugk-Harttungii Spittae scholas audivissem universitatem Lipsiensem adii ubi per annum aures praebui docentibus Arndtio Biedermanno Crusio Curtio Frickio Langio Lipsio Ribbeckio Seydelio Windischio Zarnckio. Anni LXXXIV vere Gottingae universitatis Georgiae Augustae civis factus sex menses Goedeki de Leutschii de Wilamowitzii scholis interfui. Autumno eiusdem anni Lipsiam reversus audivi quinque per semestria Crusium Ecksteinium Heinzium Hildebrandium Lipsium Overbeckium Ribbeckium Rohdium Strümpellium Voigtium Wenckium Zarnckium. Qua in universitate seminarii philologici sodalis extraordinarius fui duo per semestria, seminarii 'germanistici' duo annos, seminarii paedagogici sex menses. Crusius Ribbeckius societatibus suis ut interessem benigne permiserunt.

Quibus viris omnibus et doctissimis et illustrissimis et nunc gratias ago quam maximas semperque ut par aequumque est gratissimam eorum retinebo memoriam.

Scribebam Lipsiae ante diem tertium Nonas Februarias anni MDCCCLXXXVII.